

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 537 P

Poznań, środa dnia 22 listopada 1933

Rok XXVIII

Poznań, 21 listopada.

„Oszczęstwo” w świetle prawdy historycznej

Czytelnikom „Kurjera Pozn.” znany jest incydent procesu naszego przeciwko „Przeglądowi Codziennemu” z powołaniem się obrońcy tego pisma na broszurę dyrektora „Drukarni Polskiej” p. Edw. Pawłowskiego, wydaną w roku 1914 p. t. „Tilsit unter russischer Herrschaft”, a sławiącą armię niemiecką i generała Hindenburga.

Był to moment niewątpliwie efektowny, że nas, których działalność życia całego szła i idzie w kierunku najbezwzględniej antyniemieckim, zaskoczono przytoczeniem nieznanego nam publikacji p. Pawłowskiego z roku 1914, z czasów jego tyłyckich, o charakterze proniemieckim. Powtarzamy: moment był to efektowny, powiedzmy ściślej: efektowny nazewnątr, natomiast ze stanowiska rozważliwej politycznej i przeczności prawniczej był to ciężki błąd: nietylko bowiem wszyscy mają dobrze w pamięci, że p. Pawłowski jest obecnie sojusznikiem obozu „sanacyjnego”, uprawiającym w swym „Kurjerze Bydgoskim” agitację na rzecz „sanacyjnego” t. zw. „Narodowego” Bloku Gospodarczego, a zwalczającym obóz narodowy, ale — co ważniejsze — ci właśnie, którzy dziś stanowią obóz „sanacyjny”, odnosili się w roku 1914, w przyniatającej przewadze, do Niemiec, ich armii i do generała Hindenburga z tym samym zachwytem, co p. Pawłowski.

Prasa polska, która stała na gruncie współpracy nietylko politycznej, ale i wojskowej z państwami centralnymi i propagowała akcję legionową, była jak gdyby dotknięta obłędem germanofilskim, pisała w dzikich wręcz superlatywach o „naszych armjach zwycięskich”, składała hołdy generałom Hindenburgowi, Ludendorffowi i innym. Krakowski Naczelny Komitet Narodowy był zapałszy w Wiedeń i Berlin, jak w tęczę i jak w słońce, stawiając wszystko na kartę współpracy z państwami centralnymi i jego armjami pod naczelnym dowództwem cesarza Wilhelma. Robiono, co tylko robić umiano, ażeby społeczeństwo zaangażować nawet uczuciowo na rzecz Austro-Węgier i Niemiec. Gdy generalicja niemiecka zjechała do Krakowa, zorganizowano rzucanie jej przez panie krakowskie kwiatów pod stopy. Działy się rzeczy wręcz poniżające ze stanowiska polsko - narodowego. Tak to wyglądał w stosunku do Niemców rok 1914 po stronie tych, którzy dziś stanowią w olbrzymiej przewadze obóz „sanacyjny”.

Nie było przeto rzeczą politycznie roztropną i — naszym zdaniem — ze stanowiska obrony prawnej „Przeglądu Codziennego” przezorną prowokowanie tych wspomnień roku 1914. Na prowokację, która miała pośrednio uderzyć w wydawnictwo nasze, choć wszystkim znany jest jego charakter antyniemiecki, nie mogli nie zareagować przedsta-

Zwycięstwo prawicy w Hiszpanji

Ugrupowania katolickie i narodowe zdobyły bezwzględną większość, a w niektórych okręgach uzyskały nawet do 90 proc. oddanych głosów - Do zwycięstwa walczyły się kobiety

Paryż (Tel. wł.) Oficjalne wyniki wyborów w Hiszpanji będą ogłoszone dopiero we wtorek. Według dotychczasowych wiadomości, we wszystkich prowincjach partje prawicowe odniosły zwycięstwo, które przeszło oczekiwania.

W niektórych prowincjach koalicja prawicowa zdobyła 89 do 90 procentów wszystkich oddanych głosów.

Do koalicji prawicowej przystąpiła również partja agrarjuszy, która w poprzednich kortezach posiadała 24 na ogólną liczbę 470 posłów i partja „W Służbie Republiki”, o charakterze czysto monarchistycznym. Mimo to nie można uważać, że koalicja prawicowa

posiada charakter monarchistyczny.

Walka wyborcza skierowana była głównie przeciw marksistom. Rezultat wyborów jest odpowiedzią udzieloną w głównej mierze przez kobiety hiszpańskie na politykę antykościelną, prowadzoną w ciągu ostatnich dwóch lat przez rządy radykalne.

Socjaliści prawie wszędzie ponieśli klęskę. Mówi się o utracie przez nich 45 do 50 mandatów.

Przebieg wyborów był naogół spokojny. Do starć dochodziło w miejscowościach prowincjonalnych. W 50-ciu miasteczkach komuniści zniszczyli urny wyborcze, albo też je skradli.

We wszystkich miastach frekwen-

cja była bardzo wielka. Zanotowano silny udział kobiet. Nowa izba liczyć będzie 473 posłów, t. j. o 3 posłów więcej niż izba poprzednia.

Paryż (Tel. wł.) Dokładne wyniki wyborów nie są jeszcze w obecnej chwili znane, wiadomo jednak, że partje prawicowe otrzymały ponad 50 proc. ogólnej ilości głosów i wraz z monarchistami tworzą w przyszłych kortezach zupełnie wyraźną większość.

Stojące obecnie u steru czynniki są zupełnie zdezorientowane i nie wiedzą, jak postępować, widzą bowiem całkowite bankructwo rzucanych przez siebie, zbyt radykalnych haseł.

wiele „Drukarni Polskiej” w sądzie, nieczem oczywiście nie broniąc owej publikacji p. Pawłowskiego: zastępca nasz prawny przypomniał, że legjony polskie walczyły pod wodzą generała Hindenburga, a naczelny redaktor pisma naszego powołał się w polemice z adwokatem strony przeciwnej na to, że kierownicy legjonów zawarli w roku 1914 z niemieckimi władzami wojskowymi umowy, które nałożyły na formacje polskie ciężar uprawiania wywiadu na rzecz Niemców. Dodamy, że chodziło o wywiad zgoła nie wojskowy tylko (co wynikało poniekąd z natury rzeczy), ale nie mniej i polityczny, zwracający się przeciwko t. zw. „moskalofilom”.

Sprowokowane przypomnienie bolesnych tych faktów wywołało w prasie „sanacyjnej” bezprzytomną burzę. Obrzucano nas stekiem najordynarniejszych obelg. Twierdzenia nasze, choć przytoczyliśmy źródła miarodajne, nazwano „oszczęstwem”, nazwano „systemem poniżania oraz oczerniania zasług polskiej sprawy żołnierskiej pod wodzą Józefa Piłsudskiego” itp.

O naszym stosunku do polskiego wysiłku zbrojnego powiemy słów kilka poniżej; najpierw przedstawimy uczciwej opinii publicznej nasze „oszczęstwo” w świetle prawdy historycznej, stwierdzonej na podstawie dokumentów przez czynniki najbardziej miarodajne.

Nie będziemy się przytem powoływali na źródła „endeckie”; przeciwnie, oprzemy się na anty-„endeckim” dziele źródłowym Konstantego Srokowskiego: „N. K. N. — Zarys historii Naczelnego Komitetu Narodowego”. — Kraków 1923. Kto to Konstanty Srokowski? To sekretarz generalny, obok prezesa Jaworskiego główna sprężyna krakowskiego Naczelnego Komitetu Narodowego, politycznej w owych latach władzy legjonów, w której wszystkie odnośne dokumenty były nagromadzone.

Konstanty Srokowski stwierdza, że strzelecko - legionowa Polska Organizacja Narodowa we wrześniu r. 1914 „wzaminan za przyznaną (jej) przez Niemcy swobodę agitacji, werbunku i organizacji wojskowej, zobowiązała się współdziałać z władzami niemieckimi w tropieniu

szpiegostwa wojskowego rosyjskiego i t. zw. moskalofilstwa” (str. 224).

Dnia 1 października t. r. pułk Kraewel, komendant górnośląskiego okręgu węglowego, wydał rozkaz dzienny, w którym, powołując się na porozumienie legjonu polskiego z austriacką i niemiecką władzą wojskową, powiada: „Legjon chce nam pomagać w oczyszczeniu obsadzonego przez nas obszaru z ludzi, którzy przez szpiegostwo, przechowywanie broni i inne działania mogą nam szkodę wyrządzić” (str. 225).

A dalej pisze Srokowski: „Dziwiata armja niemiecka, występując do działań ofensywnych przeciw Rosji z końcem września, przyjęła ofertę Polskiej Organizacji Narodowej, wskutek czego w dniu 2 października spisana została między Sokolnickim (Michałem) i Jodką (Witoldem), jako pełnomocnikami P. O. N., a pułkownikiem Sauberzweigiem, kwatermistrzem armji Hindenburga, szczegółowa umowa, przyznająca Polskiej Organizacji Narodowej szereg praw i przywilejów, a między innymi prawo „aresztowania osób podejrzanych i odstawiania ich do niemieckiego sądu wojskowego” (str. 226).

Tak brzmi świadectwo „Zarysu historii Naczelnego Komitetu Narodowego” Konstantego Srokowskiego na podstawie dokumentów tegoż N. K. N., świadectwo, przez nikogo dotąd nie zakwestjonowane i cytowane już przez lat 10 w całym szeregu dzieł historycznych.

A teraz kilka uwag o naszym stosunku do sfer legjonowych i do kół wojskowych.

Po raz, nie wiadomo już, który stwierdzamy, że w akcji legjonowej różniamy dwie strony: polityczne krótkowidztwo i polityczne błędy, nawet ciężkie, jak podpisanie powyższych umów przez czynniki kierownicze legjonów, a niezależnie od tego gorący patriotyzm i niezwykłą odwagę wojskowa legjonistów. Błędy polityczne kierowników stanowczo potępiamy, dla zalet patriotycznych i wojskowych le-

gjonistów mamy pełen szacunek.

To jedno, a drugie, to złudzenie, jeżeli prasie „sanacyjnej” wydaje się, że zdola w społeczeństwo wmówić, jakoby jej obóz wyłącznie reprezentował czyn zbrojny w czasie wojny światowej, a obóz narodowy czyn ten odrzucał. Obóz narodowy odrzucał tylko polski czyn zbrojny po stronie Niemiec i Austro-Węgier, natomiast dużo energii i pracy włożył w organizowanie — nie legjonów tylko — lecz samodzielnej armji narodowej o pełnych prawach polityczno - narodowych i wojskowych po stronie koalicji, — armji, obejmującej formacje nasze we Francji, Włoszech, Stanach Zjednoczonych, Rosji rewolucyjnej i na innych frontach walki.

Prasa „sanacyjna” chciałaby za wszelką cenę wbić klin niezgody między obóz narodowy a sfery wojskowe. Wierzymy, że jej się to nie uda. Obóz narodowy — jak narodowe żywioły i w innych państwach — odnosi się zasadniczo do armji gorąco i pragnie w rzetelnym jej interesie, by do spraw armji nie wtkaczano względów partyjno - politycznych. Postulat ten odpowiada życzeniom zarówno władz wojskowych, jak szerokich rzesz wojskowych, wychodzących z jedynie racjonalnego założenia, że armja powinna być instrumentem narodu i jego państwa jako całości, a nie takiego czy innego jego odłamu.

Tego wymaga sumienie i rozum. Czasy są ciężkie; odpowiedzialność jest wielka; stosunku do armji nie wolno tem bardziej zakłócać intrygami partyjno - politycznymi, czy zgola łakomą, niską spekulacją dziennikarsko - wydawniczą.

Dziennik Pozn. wystąpił w powyższej sprawie z artykułem, który — z wyjątkiem jego w formie zakłamanej, pod względem prawnym nieuchwytny — rzuca w naszym kierunku pośrednio takie obelgi, że ich nikczemność zwalnia nas od reagowania na tego rodzaju metody.

Nadmieniamy jeszcze, że prasa „sanacyjna” wstydliwie zataja przed swymi czytelnikami, że p. Pawłowski i jego „Kurjer Bydgoski” zwalczają obóz narodowy, a popierają „sanacyjny” t. zw. „Narodowy” Blok Gospodarczy.

Nowe sensacyjne wystąpienie Mussoliniego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Rzym, w listopadzie.

Włochy i świat otrzymały nową, rozgłosną mowę Mussoliniego. Główną jej część poświęcił Mussolini sprawom ekonomiczno-społecznym ostatniego stulecia i na ich tle zarysował reformy korporacyjne, które faszizm przeprowadził i ku którym zmierza. To, co powiedział na ten temat, jest w istocie wielce interesujące i tem zajmujemy się szczegółowo. Nie pominął jednak sposobności, by wypowiedzieć przy okazji, w związku z położeniem międzynarodowym, kilka zdań do Europy, które oświetlają stanowisko Włoch w polityce międzynarodowej, a które potwierdzają nasze wywody, zawarte w ostatniej korespondencji.

A więc przede wszystkim wypłynęła stara teza Mussoliniego o naprawie t. zw. „wielkich krzywd traktatowych”, teza, która przez jakiś czas odpoczywała, tym razem odgrzana znowu dla otuchy Węgrów i dla wprawienia w delirium Niemców, którzy, cprawda, podniety już nie potrzebują, mając własnych „Führerów” i własne mowy.

Potem nowe pchnięcie w serce Ligi Narodów, która jego zdaniem „straciła znaczenie polityczne i historyczne”. A na koniec słowo pod adresem Europy, pogrążonej w kryzysie, która utraciła dawne dominujące stanowisko w świecie, polityczne i kulturalne. Jak ma je odzyskać? Oczywiście zwinawszy Ligę Narodów (à propos: co zrobimy z obszernym i wspaniałym pałacem nad Lemanem, który budują przeważnie architekci, przedsiębiorcy i robotnicy włoscy?) i na jej miejsce, dla przywrócenia Europie dawnej jej roli, wzniosłszy hierarchię czterech odpowiedzialnych mocarstw, złączonych dla wiadomej współpracy w pakiecie czterech.

Tymczasem Londyn, nie mówiąc o Paryżu, nie szczędzą Lidze kordjałów, a Simon właśnie wyjechał do Genewy do loża chorej i poszturkowanej przez faszystów całej Europy Ligi, dla uspokojenia dwu głównych kapitanów, Hendersona i Politisa, którzy wyszli dosłownie z zawiasów, grożąc dymisją. Ale czy tylko dlatego? Czy może chodzi o ratowanie autorytetu Ligi ze śmiertelnej toni, a raczej myśli się jedynie o tem jakby zbudować złote mosty dla Niemców. Ta druga ewentualność zdaje się być na pierwszym planie.

W pewnych kołach zagranicą wyrażano w ostatnich czasach różne wątpliwości pod adresem ustroju korporacyjnego we Włoszech, przytaczając między innymi okoliczność, że korporatywizm włoski po stworzeniu Rady Narodowej Korporacyjnej utknął i właściwie nie rozwija się. Ze tak nie jest dowodzi dyskusja i uchwały, jakie miały miejsce w ciągu ostatniej sesji Rady Korporacyjnej, na której właśnie onegdaj Mussolini wygłosił wspomnianą mowę.

Reformy tego rodzaju, w istocie rewolucyjne, bo zasiegające głęboko w społeczeństwo, nie mogą być dokonane z dnia na dzień. Rozłożone są na całe lata. Faszizm dokonywa ich miarowo z podziwu godną systematycznością. Cel ich? Bynajmniej nie chęć jednej grupy czy klikki utrzymania się przy władzy. Celem, który Mussolinemu przyświeca, jest potęga narodu i państwa przez zapewnienie najszerzszemu warstwowi dobrobytu. To, co socjalizm obiecywał masom, a czego nie był w stanie dotrzymać, bo nie był i nie umiał być konstruktywnym, lecz negatywnym, to stawia Mussolini korporatywizmowi jako zadanie do spełnienia w imię hasła narodowych.

„Jest koniecznym — powiedział on — by instytucje, które stworzyliśmy, były odczute jako narzędzia, za których pośrednictwem masy poprawiają swą stopę życiową. Jest koniecznym, by w pewnej chwili robotnik i chłop pracujący na roli mógł sobie powiedzieć: jeśli dziś mam się lepiej, winienem to instytucjom, które stworzyła rewolucja faszystowska... Powinniśmy chcieć, by robotnicy włoscy czuli, że nie stwarzamy tych instytucji po to tylko, by dać formę naszym doktrynom, ideom i schematom, ale że stwarzamy instytucje, które muszą dać rezultaty pozytywne, konkretne, praktyczne i dotykające.”

Ustęp ten, bodaj najważniejszy z całej mowy Mussoliniego, jest sam w sobie programem, który zrealizować może być w istocie największą z ambicji każdego męża stanu. O ten sam program pod innym sztandarem walczy Roosevelt, zmagając się z nielada przeciwnościami.

Wstępem do tej konkluzji był bardzo zajmujący wywód o rozwoju kapitalizmu, który przeszedłszy przez trzy okresy: dynamiczny, statyczny i upadku, sprawił, że wraz z systemem produkcji kapitalistycznej zawałiła się również teoria liberalizmu ekonomicznego, która ten system podtrzymywała i gloryfikowała. W swej najwyższej fazie rozwoju a zarazem upadku, kapitalizm stworzył szereg karteli, kon-sorcjów i trustów, które zabity wolną konkurencją i sprawiły, że prawo popytu i podaży przestało być dogmatem, bo właśnie przez kartele i trusty można było na nie oddziaływać.

Tu był też koniec superkapitalizmu skartelizowanego, który jeszcze w okresie inflacji powojennej próbował się odbić, doszedłszy do utopji nieograniczonej konsumpcji. Idealem tego superkapitalizmu była standaryzacja rodzaju ludzkiego od kolebki do trumny. Nastąpiło z konieczności załamaniem się systemu, który wobec trudności, nolens volens, zwrócił się

do państwa, którego dotąd nie chciał znać o ratunek, nasamprzód za pośrednictwem cel ochronnych, a potem oddając mu się z całym bagażem. „Do-szło do tego — mówił Mussolini — że gdyby państwo chciało ustąpić temu kapitalizmowi, doszłoby do kapitalizmu państwowego, który nie jest niczem innym jak odwróconym socjalizmem państwowym”.

Dlatego faszizm musiał pogrzebać liberalizm ekonomiczny i stworzył korporatywizm który jest gospodarstwem udyscyplinowanym, a więc i kontrolowanym Korporatywizm przewyższa socjalizm i liberalizm i stwarza nową syntezę.

Mussolini uwydatnił to, co tylekroć podniósł Dmowski, że upadek wielkiego kapitalizmu zbiegł się z upadkiem socjalizmu. „Oto dlaczego, powiedział Mussolini, gospodarstwo korporatywne powstaje w tej historycznej chwili, w której dwa zjawiska związane ze sobą, kapitalizm i socjalizm, dają już wszystko, co dać były mogły. Po jednym i po drugim dziedziczymy to co miały w sobie żywotnego.”

Punktem kulminacyjnym mowy była zapowiedź Mussoliniego, że przyszła izba korporatywna zastąpi izbę posłów. S. M.

Żydzi w Polsce do roku 1918

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Katowice, 20 listopada.

Dużo się już pisało o zalewie żydowskiej na Górnym Śląsku, o zagnieżdżaniu się przybyszów semickich z innych dzielnic Polski, a ostatnio nawet z Niemiec, i wciąż wzrastającym ich wpływie na tutejsze życie handlowe, przemysłowe i społeczne. Wiadomo, że właściwi Żydzi śląscy byli zbyt nieliczni i zanadto zespoleni z niemieczyzną, aby wytworzyć na tutejszym gruncie coś w rodzaju kwestji żydowskiej. Potrzeba było dopiero najazdu ich współwyznawców z reszły kraju, aby dzielnica śląska wzorem udręczonej Kongresówki, Małopolski i wschodnich części kraju zapoznała się bliżej z plagą, która po zawładnięciu Śląskiem przechodzi do ofensywy na resztę dzielnic zachodnich, narazie jeszcze obronną ręką wychodzących z opresji.

Rzućmy okiem wstecz, wyśledźmy zjawisko ekspansji żydowskiej na Górnym Śląsku „ab ovo”, i spróbujmy przeprowadzić kilka porównań ku wiadomości i przestrodze naszych zagrożonych współziomków z Wielkopolski i Pomorza. Dlaczego żydostwo uderzyło naprzód na Górny Śląsk i dlaczego tak łatwo zdobyło go dla siebie? Pisaliśmy już na tych łamach o rozmieszczeniu się i rodzaju wpływów żydowskich w tutejszych stronach i o ich oddziaływaniu na miejscowe życie gospodarcze i społeczne. Być może, że przy rozwinięciu tego tematu nie unikniemy niektórych powtórzeń, ale nie zaszkodzą one. Są to bowiem rzeczy, które społeczeństwo polskie powinno zawsze mieć w pamięci i im częściej zwracać one na się jego uwagę, tem wyraźniej zarysowuje się w świetle przedstawionych zjawisk i faktów wytyczna, która kiedyś nareszcie musi się stać osią naszej ogólno - narodowej akcji odżydzającej.

Górny Śląsk całą swą granicą wschodnią i południową przylega bądź do Zagłębia Dąbrowskiego, bądź do Małopolski zachodniej i Śląska Cieszyńskiego, w których to okolicach element żydowski oddawna wykazywał, po Warszawie i Łodzi, największe natężenie, zarówno pod względem stosunku liczbowego do ludności rdzennej, jak i z punktu widzenia zajmowanego przez się miejsca w życiu gospodarczym i finansowym kraju.

Wszak odnośna sytuacja w Zagłębiu Dąbrowskim da się określić lapidarnie temi słowy: Wielki przemysł — podstawa życia gospodarczego i wogóle bytu Zagłębia — w większości jest w rękach kapitalistów zagranicznych, a w pozostałej części w żydowskich (Warszawskie Tow. Kopalń Węgla, Zakłady Modrzejskie, „Saturn” itd.). Średni i drobny przemysł częściowo w rękach polskich i spolszczonych Niemców, przeważnie jednak we władaniu żydowskim. Cały natomiast handel należy prawie wyłącznie do Żydów i na żydowskich metodach jest oparty.

Miasta Zagłębia w połowie zaludnione są przez Żydów, a tak np. Będzin, administracyjna stłica Zagłębia, ma przynajmniej większość żydowską. Inteligencja żydowska poczęła się tam tworzyć właściwie dopiero po wojnie, gdyż Rosjanie, pozostawiając Żydom

swobodę w handlu, rzemiośle i finansach, nie dopuszczali ich do administracji, sądownictwa itd., i ograniczali im dostęp do zawodów wolnych, krępując słowem wpływy żydowskie na życie intelektualne kraju.

To ostatnie zjawisko nie istniało natomiast w zaborze austriackim, a więc i w zachodniej części dawnej Galicji, gdzie mimo słabego rozwoju właściwego przemysłu (za wyjątkiem okręgu węglowego chrzanowsko - jaworznickiego i bielskiego dystryktu tekstylnego) Żydzi zdobyli jednak dominujące stanowisko w życiu gospodarczym kraju, a poza tem mieli wolny dostęp do wszelkich dziedzin i sfer życia intelektualnego kraju, jego administracji, do-downictwa, mogli wykonywać swobodnie wszystkie zawody, zajmować wszystkie stanowiska — nawet wojskowe, — uczęszczać bez ograniczeń do wszystkich uczelni, nietylko korzystając z formalnych swobód i wolności, lecz wręcz popierani w tem przez władze najwyższe, w przeciwieństwie do ludności rdzennej.

Imigracja Żydów polskich na Górny Śląsk zaczęła się już w czasie wojny, kiedy po wycofaniu się wojsk rosyjskich z Zagłębia Dąbrowskiego Żydzi tamtejsi zaczęli się przedostawać na Górny Śląsk, poprzedzeni w tem dezerterni żydowskimi z armji rosyjskiej. Również Żydzi małopolscy pojawili się tam, jak i tamci, nietylko w charakterze robotników na wyludnionych fabrykach, lecz właściwie po to, aby uprawiać spekulację i różne żydowskie interesy. W owym też czasie wziął początek przemysł na większą skalę, do dziś dnia uprawiany i kierowany przez Żydów na całym pograniczu tutejszem, a skupiający w sobie blisko trzy czwarte całej kontrabandy w Polsce.

Przyływ Żydów wówczas nie miał jednak charakteru masowego, bo Niemcy rychło się na tem poznali i najazd udaremnił, korzystając natomiast nadal z usług żydowskich tam, gdzie Żydzi okazali się bardziej użytecznymi, niż przy pracy w pocie czoła i z wysiłkiem mięśni. Zwłaszcza w najechanej Kongresówce okupanci niemieccy i austriaccy szybko ocenili zdolność i wartość szpicliów i konfidentów żydowskich dla działalności ad hoc stworzonej „milicji”, szczególnie na tle ówczesnych trudności aprowizacyjnych i akcji ogólno - szpiegowskiej.

Żydzi odczuwali do najeźdźców niepodzielną sympatję i marzeniem ich było, aby wydarte Rosjanom ziemie polskie przypadły bądź Niemcom, bądź Austriakom, a to wobec pełnych swobód obywatelskich, z jakichby mogli korzystać zwłaszcza w Austrii, forytującej ich naprzekór żywiołowi polskiemu. Uprzywilejowanie Żydów w Małopolsce było wówczas jeszcze o tyle uderzające, że w czasie wojny rządy wie-deńskie ograniczyły, a nawet częściowo zawiesiły autonomię i swobody narodowe, z jakich dotychczas korzystała ludność polska w Galicji. Żydom uśmiechała się również ewentualna rola żandarmerji rządów zaborczych wobec ludności polskiej, jak również inne przywileje jako nagroda za wierność i oddaną służbę i sympatję.

Jasnym więc było, że przy takim nastawieniu byłych Żydów rosyjskich dążenia do wskrzeszenia niezależnego państwa polskiego były im nader nie w smak, to też, zaślepieni urokiem niezłomnej mocy państw centralnych, przeciwdziałali oni temu prądowi w miarę wszystkich swych sił i możliwości.

Przyszedł rok 1918 i klęska państw centralnych, która zainaugurowała nowy etap w rozwoju kwestji żydowskiej. Ale o tem w następnym artykule.

JOACHIM KORK.

„Śluby z Żydami“

W dniu 2. b. m. odbyło się w Warszawie, w żydowskiej restauracji „Piccadilly”, przyjęcie na cześć Wulfa Zabotyńskiego, przywódcy sjonistów-rewizjonistów, który przybył do Warszawy z Paryża na zjazd żydowskiej organizacji wojskowej „Brith Hakajit” (Związek Wojskowych). Przemówienia miały charakter polityczny. Ze strony mówców („Moment” z 7 b. m.) zwrócono uwagę gościowi, że Żydzi w Polsce znajdują się bez odpowiedniego przywódcy i jest wskazaniem, aby tak wybitną osobistość, jak on, Zabotyński, osiadł w Warszawie i objął kierownictwo polityką żydowską.

W swojej odpowiedzi m. in. mówca

„zatrzymał się nad zaprosinami osiedlenia się w Warszawie, w których on dopatruje się pewnego sensu.”

Ośrodek polityczny żydostwa światowego znajduje się w Polsce:

„Polityczny ośrodek żydostwa leży tutaj. Występować przeciw Anglii — występuję wszędzie, ale kiedy raz wystąpiłem przeciw Anglii tutaj, w Warszawie, cała prasa angielska zajęła się tą sprawą. Rzekniesz, tam, gdzie znajdują się 3 miliony Żydów, tam otrzymuje się prawdziwe echo.”

Dalej Zabotyński

„porusza sprawę, jak rząd polski odniesie się do utworzenia sjonistycznego ośrodka w Polsce i wyraża swoje mniemanie, że każdy rząd, który zawrze z nami ślub, nie będzie tego żałował.”

Historja naszego narodu świadczy wymownie o tem, jakie były skutki „ślubów”, zawartych przez rządy polskie z Żydami.

Występ antykatolicki

Polska Katolicka Agencja Prasowa donosi, co następuje:

Urzędowa Polska Agencja Telegraficzna w biuletynie swym zapowiedziała odczyt w Warszawie znanego wolnomysliciela prof. Ułaszyna. Odczyt ten p. t. „Klerykalizm, religja, nauka” istotnie odbył się w Klubie urzędników państwowych pod przewodnictwem prezesa gminy bezbożników warszawskich, Dawida Jabłońskiego. Patronował zebraniu p. Stempowski, dygnitarz loży masonskiej.

Występ Ułaszyna sprawił zawód tym, którzy oczekiwali od profesora wyższej uczelni poważnego i rzeczowego ustosunkowania się do zagadnień religijnych. Przemówienie p. Ułaszyna było jednym stękiem ataków na Kościół i duchowieństwo, pełnym demagogji i nienawiści.

W danym wypadku niewiele nas jednak obchodzi sam odczyt i osoba prof. Ułaszyna, którego wystąpienia antyreligijne nie są brane poważnie. Klub urzędników państwowych, gdzie się odbywał występ antykatolicki p. Ułaszyna mieści się na terenie gmachu ministerstwa spraw wewnętrznych, pod bokiem samego ministra. Zachodzi więc pytanie, czy wiadomo jest p. ministrowi, że gmach ministerstwa stał się miejscem gwałtownych wystąpień antykatolickich, co nie jest do pomysłenia w żadnym państwie praworząd-nem?

Jesteśmy przekonani, że p. minister o tem nie wie i że z powyższego faktu wyciągnię należyte konsekwencje.

Echa niedzielnego wiecu kobiet

W sprawozdaniu z wiecu kobiet, urządzanego przez Obóz Narodowy w niedzielę w sali Królowej Jadwigi w Poznaniu, podano przez pomyłkę, jakoby wiec zagaiła p. dr. Grossmannówna i jakoby ona wygłosiła referat.

Prostujemy niniejszem, że zagaiła wiec i przemawiała na nim nie p. dr. Grossmannówna, ale posłanka Klubu Narodowego p. Helena Grossmannówna.

Amerykański lot do stratosfery

Akron (PAT). Po osiągnięciu około 17.700 m. balon stratosferyczny zaczął gwałtownie opadać, ponieważ por. Settle postanowił wylądować przed zachodem słońca. W ten sposób rekord balonu sowieckiego nie został pobity.

Nowy Jork. (Tel. wł.) Amerykański lot do stratosfery pilotów Seattle i Fordney powiódł się w zupełności.

Piloci wznieśli się wczoraj w godzinach przedpołudniowych i już wkrótce znaleźli się na znacznej wysokości około 12 tys. kilometrów. Wskutek silnego wiatru balon ruszył w kierunku wschodnim i w ciągu swego lotu odpędzony został około 960 klm. na wschód od Acron w stanie Ohio, gdzie nastąpił wylot.

Lądowanie miało przewidywany i spokojny przebieg bez żadnych przeszkód. Balon po krótszym pobycie w powietrzu nad New Jersey opuścił się na ziemię.

Wyczerpani lotnicy stwierdzili, że osiągnęli swój cel. Nie chodziło im o pobicie rekordu lotu, który miał tylko charakter wyłącznie naukowy. Według dotychczasowych danych lotnicy osiągnęli wysokość około 18.800.

Tem samym rekord prof. Piccarda został ponownie pobity. Utrzymał się natomiast rekord sowieckiego lotu do stratosfery, w którym osiągnięta wysokość wynosiła przeszło 19 tys. metrów.

Nowy Jork. (Tel. wł.) Wbrew dotychczasowym wiadomościom balon do południa jeszcze nie wylądował.

Udaremniiony zamach w Tokio

Bokser Noguczi usiłował zasztyletować b. premiera Wakatsuki

Londyn. (Tel. wł.) Niedaleko zamachu na byłego premiera Wakatsuki usiłował wczoraj dokonać pewien Japończyk.

Chciał on na dworcu w Tokio gwałtem dostać się do pociągu, z którego wysiadał Wakatsuki, został jednak u nieszkodliwiony w chwili właśnie, kiedy próbował wyciągnąć sztylet, gdy stanął na kilkanaście kroków przed wagonem premiera.

Policja zauważyła podejrzanego osobnika i aresztowała go. Okazało się, że jest to pewien dawniej znany bokser. Inny współtowarzysz aresztowanego, zdołał zbiec. Dotąd nie zdołano go odnaleźć.

Jak słychać zamach był przygotowany z góry i prawdopodobnie jest sprawką przeciwników politycznych Wakatsuki. Czynniami oni byłego premie-

ra odpowiedzialnym za dojsię do skutku układu na londyńskiej konferencji morskiej, na której Wakatsuki był kierownikiem japońskiej delegacji.

Londyn. (Tel. wł.) Według dalszych doniesień z Tokio zamach był planowany nie na dworcu, lecz przed domem w chwili, gdy były premier wysiadał z samochodu. Wówczas przed autem stanął nagle znany bokser japoński Noguczi, który ze sztyletem w ręku zaatakował niedoszłą swą ofiarę. Szczęśliwym jednak trafem Wakatsuki poślizgnął się i wymierzony w jego piersi cios przy upadku chybił. W tej samej chwili nadbiegła służba domowa i zaarrestowała napastnika, który następnie został oddany policji.

Premjer Sato i minister wojny Araki przesłali telegramy gratulacyjne z powodu nieudania się zamachu.

Zajścia antyżydowskie w Budapeszcie

Pobicie Żydów na uniwersytecie — Żądanie ścisłego przestrzegania numerus clausus

Budapeszt (PAT). W ogrodzie uniwersytetu budapeszteńskiego doszło wczoraj ponownie do zajść antyżydowskich, w czasie których pobito kilku Żydów. Dopiero szarża policji rozproszyła demonstrantów.

Z sal wykładowych również usuwano Żydów. Podobne demonstracje wydarzyły się również na uniwersytecie w Szegedzie. Delegacje organizacji studentów wręczyły rektorom wszystkich uczelni memorjał, żądający surowego przestrzegania numerus clausus, ograniczenia nostyfikacji dyplomów, cofnięcia zezwoleń na pra-

cę obcokrajowców i ostrej kontroli imigracji.

W Berettyo Ujfalu hitlerowcy węgierscy urządzili manifestację antyżydowską i porozbijali szyby w sklepach żydowskich i domach adwokatów i lekarzy Żydów.

Budapeszt (PAT). Na czele ruchu hitlerowskiego na Węgrzech stanął jeden z najbogatszych magnatów węgierskich, hr. Festetics, dotychczasowy członek partji rządowej. Festetics zakłada organ partji i utworzył własnym kosztem szturmówki hitlerowskie.

Próby ratowania konferencji rozbrojeniowej

Genewa. (PAT.) Ag. Havasa donosi z Genewy:

Rozmowy dyplomatyczne zakończyły się. Min. Simon wyjechał wczoraj wieczorem do Londynu a komisja główna zbierze się dopiero 15 stycznia r. p.

Pomimo to konferencja kontynuuje swe prace. Prezydium zbierze się w środę a sprawozdawcy komitetów technicznych zapewne będą mogli wybiadać opinie poszczególnych delegatów państw, biorących udział w konferencji.

W sprawie przeniesienia prac konferencji żadna propozycja nie została

wysunięta. Dotychczas Paul Boncour uzyskał dzięki swojemu stanowisku następujące cenne wyniki: 1) konferencja nie została wyzuta z istotnych swoich praw; 2) wyniki dyskusji 14 października w związku z inicjatywą Anglii nie zostały zaniechane.

Biorąc pod uwagę powyższe zapewnienia, jakie zdaje się Henderson uzyskał od szeregu swoich rozmówców co do przedsięwzięcia szeregu poważnych kroków dyplomatycznych jeszcze przed styczniem, istnieje tymczasem możliwość odsunięcia dymisji przewodniczącego konferencji rozbrojeniowej.

Niebezpieczeństwo nowego najazdu na Belgię

Bruksela. (PAT.) Na ostatnim zebraniu komisji parlamentarnej dla spraw zagranicznych socjalista Pierrard w swoim przemówieniu zwrócił uwagę na zbrojenie się Niemiec, zagrażające Belgji, domagając się w zgłoszonej rezolucji w razie niezaprzeżenia zbrojeń przez Niemcy, zastosowania sankcji.

Sinzoł, deputowany katolicki, który przemawiał również w tej sprawie, oświadczył, że uważa za bardziej wskazane mocne ufortyfikowanie granic, podobnie, jak to już uczyniła Francja, poczem krytykował politykę rządu w sprawach zagranicznych, której zarzucał brak energii.

Bruksela. (PAT.) Minister Obrony Narodowej Deveze motywował przed komisją skarbową żądanie kre-

dytów nadzwyczajnych na wzniesienie fortyfikacji granicznych. Komisja przyjęła wywody ministra jak najprzychylniej. Minister Deveze potwierdził swoje poprzednie oświadczenia, udzielone również prasie zagranicznej co do charakteru wyłącznie obronnego wspomnianych fortyfikacji.

O program nauki religji

Program nie został jeszcze uzgodniony z Episkopatem

Warszawa. (Tel. wł.) Ministerstwo oświaty przystąpiło do opracowania nowego programu nauczania, a do opracowania nauki religji powołano komisję, złożoną w części z przedstawicieli duchowieństwa, w części z urzęd-

ników ministerstwa. Do wspólnych obrad komisji nie doszło, albowiem przedstawiciele duchowieństwa oświadczyli, że Episkopat zabronił im udziału w pracach komisji.

Mimo to ministerstwo opracowało program nauki religji i ogłosiło drukiem na prawach rękopisu, przesyłając go jednocześnie do uzgodnienia z Episkopatem. W wielu szkołach katecheci rozpoczęli stosować ministerjalny program nauki. Ponieważ program ten narazie jest projektem, ministerstwo zmuszone było wydać wyraźne instrukcje, które zabraniają stosowania tego projektu aż do uzgodnienia go z Episkopatem.

Episkopat nie wyraził zgody na przedłożony mu projekt ministerjalny. Wobec tego ministerstwo zaproponowało Episkopatowi złożenie kontrprojektu, nad którym pracuje sekcja szkolna Episkopatu, złożona wyłącznie z księży bez udziału przedstawicieli ministerstwa. (w)

Rokowania z Niemcami

Berlin. (PAT.) W przeglądzie tygodniowym polityki zagr. „Berliner Boersen Ztg.” pisze:

Co się tyczy rokowań polsko-niemieckich to powstaje pytanie, czy niemiecka ustępliwość skłoni Polskę do porzucenia nieprzejednanego stanowiska w kwestji rozbrojeniowej. Poza tym punktem Polska może być przekonana, że z naszej strony spotka się ze szczerą gotowością do porozumienia pod warunkiem oczywiście, aby nie wyłączając nawet najniższych organów państwowych okazała również szczerą wolę porozumienia.

Pogłoski o amnestji

Warszawa (Tel. wł.) W kołach sądowych i prawniczych rozeszła się pogłoska, jakoby z początkiem grudnia b. r. ukazać się miała amnestja dla więźniów politycznych.

Według pogłosek amnestja wyłączy jednak tych przestępców politycznych, którzy ukrywali się od wymiaru sprawiedliwości przez ucieczkę zagranicę.

Jak przyjmą go w Berlinie?

Warszawa (Tel. wł.) Attache prasowym przy poselstwie polskiem w Berlinie został mianowany dr. Leszek Kirken, pochodzenia żydowskiego, b. wydawca żydowskiej „Republiki” w Łodzi. (w)

Pierwszy ambasador ZSRR.

Moskwa. (PAT.) Pierwszym ambasadorem Z. S. R. R. w Stanach Zjednoczonych mianowany został Trojanowski. Rząd St. Zjedn. udzielił już agremnt na tę nominację. Trojanowski zajmował od r. 1927—31 stanowisko ambasadora sowieckiego w Tokio.

Skarga

o opuszczenie nazwiska

Warszawa (Tel. wł.) Lekarz dr. Rodziewicz wystąpił do sądu grodzkiego ze skargą o odszkodowanie ze strony „Pasty” po 20 zł dziennie za to, że w spisie abonentów redakcja książki telefonicznej opuściła jego nazwisko. (w)

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.38 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.39 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 212.00 zł, gotówką 210.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.96 do 173.22 zł, gotówką 172.62 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 21. 11. 1933 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono przy wielkim braku materiału za 5% poz. konwersyjną 48% %; pozatem poszukiwano — bez oddawców i notowania — 4% premj. dol. po 47%, 4% poz. inwest. po 102.— oraz 3% poz. bud. po 37%.

Z pożyczek komunalnych obracano 8% obl. m. Poznania z r. 1929 po 92.—%.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano 4% dol. listy zast. po 34% do 34% % (przy kursie dolara 5.46), natomiast 4% dol. listy zast. w zlocie ofiarowano po 40.—%; w końcu obracano 4% złotowe listy zast. po 37% %.

Z akcji bankowych płacono za mniejszą ilość akcji Banku Polskiego 78.—%.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.
Papier procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 48% % P
8% obl. m. Poznania z 1929 r. 92.—% +

4 1/2 % dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933
a 5.46 34%—34% % +
4 1/2 % dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933
a 8.90 40.—% O.

(Kurs w złotych)

4 3/4 % złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933
37 1/2 % +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 78.— P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 21. 11. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parrytel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 727 g/l 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne
Żyto 255 tonn par. Poznań 14,75

Ceny orientacyjne
Żyto . . . . . 14,50—14,75
Usposobienie spokojne . . . . .

Pszenica . . . . . 18,75—19,25
Usposobienie spokojne . . . . .

Jęczmień browarowy . . . . . 14,75—15,50
Usposobienie słabe . . . . .

Jęczmień 695—705 g/l . . . . . 13,25—13,50
Jęczmień 675—685 g/l . . . . . 12,75—13,00

Usposobienie spokojne . . . . .
Owies . . . . . 13,00—13,25

Usposobienie spokojne . . . . .
Mąka żytnia 65% wł. work. . . . . 20,75—21,00

Usposobienie spokojne . . . . .
Mąka pszenna 65% wł. work. . . . . 30,50—32,50

Usposobienie spokojne . . . . .
Otręby żytnie . . . . . 9,75—10,25

Otręby pszenne . . . . . 9,50—10,00
Otręby pszenne (grube) . . . . . 10,50—11,00

Rzepak zimowy . . . . . 39,00—40,00
Gorczyca . . . . . 35,00—37,00

Wyka latowa . . . . . 15,00—16,00
Peluska . . . . . 15,00—16,00

Groch Viktoria . . . . . 21,00—24,00
Groch Folgera . . . . . 21,00—23,00

Seradela . . . . . 13,50—15,50
Koniczyna czerwona . . . . . 170,00—220,00

Koniczyna biała . . . . . 80,00—120,00
Koniczyna żółta odluszczona . . . . . 90,00—110,00

Ziemniaki jadalne . . . . . 3,25—3,50
Ziemniaki fabr. za kilo % 17/1

Makuch lniany . . . . . 19,00—20,00
Makuch rzepakowy . . . . . 16,00—16,50

Makuch słonecznikowy . . . . . 18,50—19,50
Srut Soja . . . . . 23,00—23,50

Mak niebieski . . . . . 53,00—57,00
Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:
żyta 435 tonn, jęczmienia 40 tonn, owsa 15 tonn, otrąb żytnich 15 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe

Komisji Notowania Cen.

Poznań, 21. 11. 1933 r.

Spędzono: wołów 43, buhajów 150, krów 275, świń 1760, cieląt 546, owiec 144, razem 2918 zwierząt.

Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi)

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woly:
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegane . . . . . 66—70

Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 . . . . . 58—62

Mięsiste tuczone starsze . . . . . 48—54

Miernie odżywione . . . . . 40—46

Buhaje:

Wytuczzone pełnomięsiste . . . . . 60—64

Tuczzone mięsiste . . . . . 52—56

Nietuczzone dobrze odżywione starsze . . . . . 44—53

Miernie odżywione . . . . . 40—44

Krowy:

Wytuczzone pełnomięsiste . . . . . 62—65

Tuczzone mięsiste . . . . . 52—58

Nietuczzone dobrze odżywione Miernie odżywione . . . . . 26—30

Jałowice:

Wytuczzone pełnomięsiste . . . . . 64—68

Tuczzone mięsiste . . . . . 56—60

Nietuczzone dobrze odżywione Miernie odżywione . . . . . 40—46

Młodzież:

Dobrze odżywione . . . . . 40—46

Miernie odżywione . . . . . 38—40

Cielęta:

Najprzedniejsze cielęta wytuczzone . . . . . 66—74

Tuczzone cielęta . . . . . 54—60

Dobrze odżywione . . . . . 48—50

Miernie odżywione . . . . . 40—44

OWCE:

Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy . . . . . 64—68

Tuczzone starsze skopy i maciorci . . . . . 54—60

Dobrze odżywione . . . . . 00—00

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi . . . . . 92—94

Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi . . . . . 82—88

Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi . . . . . 78—80

Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi . . . . . 72—76

Maciory i późne kastraty . . . . . 76—88

Przebieg targu bardzo spokojny.

Ważne dla wyborców!

Do tej pory głosowaliśmy zawsze kartkami, zawierającymi wyłącznie numer listy, który był jednakowy dla całego miasta. **Przy obecnych wyborach do rad miejskich kartki, które głosujemy, zawierają muszą prócz numeru listy także nazwiska kandydatów tej listy.** Numer listy jest jednakowy dla całego miasta (np. w Poznaniu lista Obozu Narodowego nosi nr 5), **natomiast kandydaci są inni dla każdego okręgu wyborczego** (w Poznaniu takich okręgów jest dziewięć).

To też w każdym okręgu będziemy głosowali kartką z tym samym numerem, ale z innymi nazwiskami kandydatów.

Przed głosowaniem każdy musi stwierdzić, do którego okręgu należy jego ulica względnie dom, w którym mieszka, by nie włożyć do urny złej kartki wyborczej. **Najlepiej kartki do głosowania brać od mężów zaufania Obozu Narodowego, którzy będą te kartki rozdawali w dniu wyborów niedaleko lokali głosowania.**

Należy się natomiast wystrzegać brania kartek od ludzi obcych, bo mogą się znaleźć tacy, którym zależy na rozpowszechnianiu złych kartek, któreby później unieważniono.

Ku zwycięstwu Obozu Narodowego

Imponujący wiec przedwyborczy w Kościanie

W niedzielę, o godzinie 4 po południu odbyło się w sali „Sokoła” pierwsze zebranie przedwyborcze Obozu Narodowego w Kościanie przy udziale około 1000 osób. Zebranie zajął przewodniczący komitetu p. Feliks Makowski, witając p. senatora dr. Meissnera z Poznania oraz tłumnie zebranych obywateli, poczem odczytał ustawę o ochronie czystości wyborów.

Treściwy referat, przerywany licznymi oklaskami wygłosił p. senator dr. Meissner.

Następnie p. Wyrzykowski, radca magistratu wyjaśnił, że bliższe informacje dotyczące głosowania i t. d. podane będą do wiadomości wybor-

com na specjalnych pięciu zebraniach okręgowych, które odbędą się we wtorek, środę i czwartek bieżącego tygodnia.

Okrzykami na cześć Najjaśniejszej Rzplitej, Obozu Narodowego, jego przywódców oraz odśpiewaniem hymnu Młodych i „Boże coś Polskę” zakończono to imponujące zebranie przedwyborcze Obozu Narodowego.

Do głównej komisji wyborczej w Kościanie wpłynęły listy kandydatów do rady miejskiej i to: Obozu Narodowego Niezależności Obywatelskiej i Pracy Gospodarczej, Narodowej Partii Robotniczej i sanacyjnego” Narodowego Bloku Gospodarczego.

Krotoszyn za listą Obozu Narodowego

Miasto Krotoszyn przystępuje do zbliżających się wyborów pod sztandarami Obozu Narodowego.

Cały obszar miasta podzielony jest na 3 okręgi. Okręg I wybiera 6 radnych, II — 9, III — 9.

Listy kandydatów Obozu Narodowe-

go uwzględniają wszystkie warstwy społeczne, mając na względzie dobro gospodarze miasta.

Obywatelstwo Krotoszyna jest uspołobione szczerze narodowo, wobec czego można mieć pewność, że lista nasza odniesie pełne zwycięstwo.

Manifestacja kobiet wrzesińskich

W niedzielę, 19 bm. odbył się w sali „Odeon” przy ul. Warszawskiej wielki wiec Obozu Narodowego dla kobiet. Obecnych było przeszło 300 kobiet. O godz. 16 zajął zebranie pochwaleniem Pana Boga prezes powiatowy Stronnictwa Narodowego p. Kazimierz Kaliszewski, witając jak najserdeczniej prelegentkę oraz wszystkich zebranych.

Nastąpił rzeczowy i bardzo piękny referat p. puikownikowej Krzyżagórskiej z Poznania, którego zgromadzone wysłuchały z prawdziwym zainteresowaniem, nie szczędząc prelegentce braw i oklasków. W serdecznych słowach w imieniu zebranych podziękował p. prez. Kaliszewski prelegentce za referat.

W dyskusji zabrał głos prezes Młodzieży Wszczępolskiej p. Grott i ostro

napiętnował metody „sanacji”. P. Grott zakończył swoje przemówienie apelem, aby wszyscy gremjalnie stanęli w dniu 26 listopada do urny wyborczej, i głos swój oddali na listę Obozu Narodowego nr. 3.

Nastąpiły komunikaty, w których między innymi podano sposób głosowania oraz wymieniono lokale głosowań.

Na zakończenie odśpiewano „Boże coś Polskę”. O godz. 17,45 solwował zebranie prezes pow. p. K. Kaliszewski pochwaleniem Pana Boga. Zgromadzeni opuszczali salę z pełnym zadowoleniem i w przekonaniu, że Obóz Narodowy we Wrześni w wyborach tych zwyciężyć musi. Wychodząc, wnoszono okrzyki „Niech żyje katolicka i narodowa Polska!”.

Wielkie zebranie przedwyborcze w Borku

W niedzielę, dnia 19 b. m. odbył się w Borku w przepelnionej sali p. Marczewskiego wiec przedwyborczy Obozu Narodowego. Referat gospodarczy, związany z wyborami do rady miejskiej, wygłosił poseł dr. Haremb-ski z Odolanowa.

Z wielkim zainteresowaniem wysłuchano reprodukowanego zapomocą płyty gramofonowej przemówienia p. senatora Seydy.

Po omówieniu stosunków gospodarczych naszego miasta przez obecnego członka rady miejskiej p. Pawlickiego, zakończono wiec w podniosłym nastroju odśpiewaniem „Boże coś Polskę”.

Obywatelstwo, któremu dobro naszego miasta leży na sercu, solidarnie głosować będzie na listę Obozu Narodowego nr. 4.

Wydatki osobowe w budżecie

465 727 osób w służbie państwowej

W miarę kurczenia się dochodów skarbowych i powstającej stąd konieczności redukcji wydatków, budżet państwa staje się coraz więcej konsumpcyjnym, to znaczy, że procentowo coraz więcej wydajemy na wydatki administracyjne, w których gros stanowią płace funkcjonariuszów państwowych.

W preliminarzu budżetowym na rok 1934-5 płace funkcjonariuszów administracji wynoszą 853 miliony. Z tej sumy 283 miliony przypada na nauczycieli, 260 milionów na wojsko, 118 milionów na ministerstwo spraw wewnętrznych (w tem płace policji państwowej 86 milionów). Pracownicy ministerstwa skarbu będą kosztować 61 milionów, a sędziowie, prokuratorzy, urzędnicy sądowi i służba więzienna 63 miliony.

Ogółem w dziale administracji preliminarzu się uposażenie dla 272 712 osób. Średnie uposażenie roczne pracownika administracji wynosi 3 120 złotych.

Uposażenia jednak nie wyczerpują sumy wydatków osobowych. Prócz nich preliminarzu się jeszcze inne wydatki, a mianowicie: 1) dodatki funkcyjne i lokalne 21,9 milj. Jest to pozycja w budżecie nowa. Połowę z niej stanowią dodatki dla policji i korpusu ochrony pogranicza, 2) wynagrodzenia za godziny nadliczbowe pracy i zapomogi 6,4 milj. 3) umundurowanie 7,2 milj. 4) opłaty ubezpieczeniowe 6 milj. 5) pomoc lekarska 5,7 milj.

Uposażenia pracowników przedsiębiorstw nieskomercjalizowanych wynoszą okrągło 100 milionów. W sumie tej największe pozycje stanowią: poczta, telegraf i telefon 76,4 milj., lasy państwowe 22,0 milj. Pracowników pocztowych przewiduje się w budżecie na 30 858, lasowych na 10 857.

Z przedsiębiorstw skomercjalizowanych mamy w budżecie jedynie cyfry, dotyczące kolei państwowych. Wydatki osobowe kolei w r. 1935 preliminarzu się na 471 milionów. Obejmują one uposażenia 144 058 pracowników.

Pensje pracowników monopolii państwowych wynoszą okrągło 13 milionów. Średnie roczne uposażenie pracownika monopolii wynosi 5 040 zł, a zatem jest blisko o 2 000 zł wyższe od przeciętnej pensji pracownika administracji. Najlepiej uposażeni są pracownicy monopolu spirytusowego.

W dziale funduszy uposażenia wynoszą 6,6 milionów i obejmują 3 692 pracowników. Są to w większej części pracownicy funduszu drogowego, przeważnie dróżnicy, pobierający bardzo niskie pensje, z którymi fundusz zalega po kilka miesięcy.

Ogółem wydatki osobowe wszystkich czterech części budżetu wynoszą 1 029 milionów, a łącznie z kolejami okrągło półtora miljarda złotych.

Suma ta atoli nie wyczerpuje

wszystkich osobowych wydatków państwa. Brak w niej uposażeń pracowników kilkunastu skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych, które nie przedstawiają swoich planów finansowo-gospodarczych, a tylko mniej lub więcej przejrzyste bilanse za ubiegłe lata.

Ponadto do wydatków personalnych należy jeszcze doliczyć emerytury w sumie 157 milionów i renty inwalidzkie w sumie 120 milionów.

Razem zatem wszystkie wydatki osobowe budżetu możemy ustalić na 1 800 milionów.

Zachodzi pytanie, czy suma ta ulegnie redukcji skutkiem wprowadzenia nowej ustawy uposażeniowej? Zależy to od sposobu zaszeregowania pracowników państwowych do nowych grup uposażeniowych, co ma być dopiero w przyszłości przez rząd dokonane. Ze strony urzędowej zapewniano wielokrotnie, że ogólna suma uposażeń nie ulegnie zmniejszeniu, a tylko nastąpią pewne przesunięcia. Te przesunięcia pójdą w dwóch kierunkach: w górę i w dół, to znaczy że wyżsi urzędnicy zyskają, a niektórzy niżsi stracą.

Ogólna liczba pracowników państwowych (bez emerytów, inwalidów i przedsiębiorstw skomercjalizowanych) wynosi według preliminarza na rok nadchodzący 321 669 osób, a łącznie z kolejarzami 465 727 osób.

Porozumienie zbożowe

Warszawa. (Tel. wł.) Rokowania w Berlinie o zawarciu porozumienia polsko-niemieckiego w sprawie sprzedaży żyta na zagranicznych rynkach odbiorczych dobiegają końca i podpisanie umowy należy się spodziewać już do 31 lipca 1934. (w)

Dwaj bandyci w pułapce

Warszawa (Tel. wł.) Policja od dłuższego czasu poszukiwała dwóch bandytów Jana Skaczyka i Gęsickiego-Gebetę. Ukrywali się oni nieustannie. Policja zaczęła obserwować zonę Skaczyka, która o pewnej porze wychodziła z jedzeniem. W ten sposób nabrano podejrzenia, że zbrodniarze kryją się w mieszkaniu Gromczewskiego we wsi Królewskie Brzeziny w gminie Wążownia pod Warszawą.

Gdy policja wkroczyła za zoną do chaty Gromczewskiego, zastała tam Skaczyka i Gęsickiego, którzy tali salwę z rewolwerów a potem oba zaczęli uciekać. Wywiązała się strzelanina między wywiadowcami a bandytami. Skaczyk ranny padł bez przytomności, a Gęsicki zdołał umknąć.

Skaczyka odwieziono do szpitala, a zonę bandyty i Gromczewskiego aresztowano.

DZIAŁ GOSPODARCZY

RYNKI PIENIĘŻNE I TOWAROWE

Z chwili

Osoby prawne — pod lupą

Z kilku poprzednich aktów ustawodawczych wynika że czynniki miarodajne zmierzają ewolucyjnie ku stworzeniu większej, niż dotychczas, jawności działania osób prawnych. Takim właśnie aktem jest świeżo ogłoszony w „Dzienniku Ustaw” (nr. 84) dekret o zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych.

Jakkolwiek dekret ten wszedł w życie z chwilą ogłoszenia, jednak będzie miał zastosowanie do bilansów i sprawozdań, zamykanych po dniu 31 grudnia r. b. Istotnym uzupełnieniem dekretu będzie rozporządzenie wykonawcze, które przyniesie odpowiedź na liczne pytania, o których mowa będzie poniżej, a które w dekreście nie zostały wyjaśnione.

Dekret nie obowiązuje spółek jawnych i komandytowych, które — jak wiadomo — sprawozdań wogóle nie składają, oraz przedsiębiorstw państwowych, bankowych i ubezpieczeniowych, co do których istnieją odrębne przepisy. Natomiast osoby prawne pozostałych typów, a więc przedewszystkiem: spółki akcyjne, spółdzielnie i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dekret zobowiązuje do uwypuklenia w sprawozdaniu szczegółów, nie wynikających z bilansów, a niezbędnych do dokładnego przedstawienia stanu i rozwoju gospodarczego osoby prawnej.

Fakt, iż dekret wyraźnie wyszczególnia, co winno być ujawnione w bilansie, a co w sprawozdaniu — nie jest bez „kozery”, jak dawniej mawiano. (Drobna, a pożyteczna dygresja: w bilansie należy ujawnić majątek, znajdujący się w nieruchomościach, ruchomościach, gotówce, papierach procentach, wierzytelnościach, kaucjach, udziałach i zapasach, jakoteż wszystkie zobowiązania; natomiast w sprawozdaniu rocznym powinny wykazać koszty administracji, fabrykacji oraz koszty finansowe, a to: wynagrodzenia naczelnych władz, personelu administracyjnego technicznego, zarobki pracowników, świadczenia socjalne oraz odsetki od pożyczek krajowych i zagranicznych).

Otóż podnoszono z licznych stron obawy, że ujawnienie np. danych dot. wynagrodzenia naczelnych władz spółki może wywołać pewne niepożądane konsekwencje. Widocznie ustawodawca uznał te obawy za słuszne, skoro postanowił, że dane „socjalne”, „personalne”, znajdujące się w sprawozdaniu, którego się nie publikuje wraz z bilansem, a nie w rachunkach zysków i strat, które się publikuje...

Dekret, jak już wspomnieliśmy, ma charakter ramowy. Ramy dekretu są wcale obszerne. Sporo w nich się zmieści treści, którą przyniesie rozporządzenie wykonawcze. Będzie ono musiało przynieść definicję takich pojęć jak np. następujące:

- 1) stan osoby prawnej (jaki: czy rzeczywisty, czy książkowy, czy szacunkowy?);
- 2) rozwój osoby prawnej (czy w sensie retrospektywnym, czy też „z rzutem oka w przyszłość”?);
- 3) majątek osoby prawnej (niema dotychczas wyczerpująco jasnych przepisów o sporządzaniu inwentury bilansowej; dla przykładu: jaką przyjmować wartość ruchomości, czy według ceny kupna, czy szacunkową, czy po potrąceniu amortyzacji? W tym ostatnim wypadku jak obliczać amortyzację?).

Podobnych wątpliwości nierozstrzygniętych dekret zawiera sporo. Trzeba będzie odczekać rozporządzenia wykonawczego. Ufajmy, że ono wątpliwości rozproszy i że... ukaże się na czas, by pp. bilansisci mogli wygodnie przygotować się do spełnienia nowych obowiązków!

Krótkie informacje gospodarcze

- Termin Wiedeńskich Targów Wiosennych 1934, które jak zwykle odbywają się bezpośrednio po Targach w Lipsku ustalony został na czas od 11 do 18 marca.
- Z dniem 1 grudnia r. b. taryfy przewozowe dla transportów na kolejach belgijskich zostały podwyższone o 1%.
- W gminie Csorna na Węgrzech na trafiono na głębokości 382 mtr na pokład węgla.
- Agencja TASS donosi, że zasiewy ozi min w Z S R R przedstawiają się bardzo pomyślnie. Na dzień 10 b m wykonano 94% planu zasiewów. Kolchozy wykonały plan zasiewów w całości.

Pieniądz i papiery wartościowe

Uwaga giełd papierów wartościowych koncentrowała się w tygodniu ubiegłym na wiadomościach z Ameryki. Uznanie Z S R R przez Stany Zjednoczone i nawiązanie między temi państwami stosunków dyplomatycznych wywarło na wszystkich prawie giełdach świata jaknajlepsze wrażenie.

W Nowym Jorku panowała tendencja niejednolita. Początkowo kursy papierów wartościowych miały w związku z dalszym spadkiem dolara i lekką wyższą cen zbóż usposobienie zwykłe. Tendencja wzmożona się w środku tygodnia jeszcze bardziej naskutek nawiązania przez rząd Stanów Zjednoczonych stosunków dyplomatycznych z Rosją sowiecką. Pogłoski o zamierzonej jakoby stabilizacji dolara spowodowały ogólny spadek notowań akcji, ponieważ w ten sposób odpadłby jeden z głównych momentów spekulacyjnych. Pogłoska ta wywołała jednak równocześnie wyższkę kursów papierów o stałym oprocentowaniu, ponieważ sfery giełdowe uważają, że kapitały, które wskutek dużych wahań dolara stronyły od operacji papierami lokacyjnymi, w razie stabilizacji waluty powrócą na rynek papierów procentowych, zwłaszcza państwowych. Koniec okresu sprawozdawczego przyniósł ponowną wyższkę akcji, w związku z pogłoskami o nowych planach inflacyjnych Roosevelta. Pożyczki polskie wykazywały tendencję niejednolitą. W dniu 18 b m. notowano w nawiasach cymfry z 13 b m): 8% Poż. Dillona 68.50 (70.50), 7% Poż. Stabilizacyjna 83.50 (81.50), 6% Poż. Dolarowa 58.00 (59.00), 7% Poż. m. Warszawy 49.00 (49.00), 7% Poż. Śląska 48.12% (47.00). Obroty na giełdzie londyńskiej były małe ze względu na niewyjaśnioną sytuację walutową w Ameryce. Kursy akcji i papierów wartościowych wykazywały nieznaczne tylko wahania. W Paryżu przeważał nasirój słaby w związku z dużymi skokami dolara i osłabieniem tendencji na londyńskim rynku metali. Na giełdzie berlińskiej utrzymała się nadal tendencja mocna, na wiedeńskiej nastąpiło wskutek wzmoczonej realizacji lekkie osłabienie.

Giełda warszawska nie ujawniła większych zmian. Obroty były nadal minimalne, tendencja spokojna. Obroty na giełdzie dewiz były umiarkowane. Dolary miały tendencję wybitnie niżkową. Spadek kursu ich osiągnął punkt kulminacyjny w dniu 15 b m., kiedy to obniżyły się do 5.29, podczas gdy jeszcze 13 b m. notowane były 5.61, 14 b m. 5.53, a 15 b m. 5.41. Od 17 b m. kurs dolarowy pod wpływem pomyślniejszych wiadomości z Ameryki lekko wzrasta, osiągając w końcu tygodnia 5.41. Równocześnie czeki Nowy Jork spadły z 5.54 na 5.28% i notowane były w końcu tygodnia 5.41, kabeł spadł z 5.55 na 5.29 i podniósł się potem do 5.43. Dolary złote wykazywały nieznaczne tylko wahania, utrzymując się w granicach 9.00—9.01. Ruble złote notowano 4.73—4.75 do 4.73, a czerwonce sowieckie 95—94 gr. W grupie dewiz europejskich podniósł się Londyn z 28.44 na 28.79, a Berlin z 212.25 na 212.50, wyższkował również nieznacznie Zurych.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	13.11	14.11.	15.11.	16.11.	17.11.	18.11.
Pszonica						
Warszawa	21,50	21,50	22,00	22,00	22,00	—
Poznań	18,50	19,00	19,25	19,25	19,25	19,25
Bydgoszcz	—	—	—	—	—	—
Łódź	21,75	22,00	—	22,00	21,75	—
Zyto						
Warszawa	14,75	14,75	14,75	14,75	14,75	—
Poznań	14,75	14,75	14,75	14,75	14,75	14,75
Bydgoszcz	14,50	14,65	14,60	—	14,65	14,65
Łódź	14,00	14,00	—	14,00	14,00	—
Jęczmień						
Warszawa	11,75	14,50	14,50	14,50	14,25	—
Poznań	14,00	13,75	13,50	13,50	13,5	13,50
Bydgoszcz	—	—	—	—	13,00	—
Łódź	13,50	13,50	—	13,50	3,50	—
Owies						
Warszawa	14,25	14,25	14,25	14,25	14,25	—
Poznań	13,25	13,25	13,25	13,25	13,25	13,25
Bydgoszcz	13,65	13,55	13,65	—	13,65	13,65
Łódź	14,00	14,00	—	14,00	14,00	—

Ogólny nastrój na giełdach światowych stał w dalszym ciągu pod znakiem depresji przy stosunkowo małych obrotach. Sytuacja w Ameryce nie doznała wyjaśnienia i konflikt w rolnictwie tamtejszym trwa jeszcze. Ceny, mimo dalszego spadku dolara, nie podniosły się, a w Londynie osiągnęły rekord niżki. Kraje eksportujące posiadają olbrzymie zapasy pszenicy, gdy tymczasem ograniczyło się zapotrzebowanie krajów importujących. Począwszy od sierpnia r. b. przywóz światowy pszenicy i maki pszennej wyniósł 18.911.000 kwartarów, gdy w tym samym okresie roku ub. wyniósł 20.345.000 kw. Zmniejszył się nie tylko import do państw europejskich, ale w silniejszym jeszcze stopniu import do krajów Dalekiego Wschodu.

W Polsce nastąpiła lekka poprawa cen pszenicy, natomiast pewne osłabienie cen jęczmienia. Sytuacja rolnictwa przedstawia się jesienią r. b. gorzej niż rok temu jeśli chodzi o ceny uzyskiwane na rynku

Nabiał

Tendencja na rynku krajowym naogół spokojna. Naskutek wyczerpania się kontyngentu wywozowego do Niemiec eksport natrafia na trudności. Ceny osiągalne z eksportu wynoszą 3.20—3.30 zł. Poszukiwane jest masło niesolone I gat. Cena hurtowa w Poznaniu waha się około 3.30 zł, cena detaliczna wynosi 3.80—4.00 zł za kg. Kraj wobec trudności eksportowych jest spokojny, tem bardziej, że krajowe centra konsumcyjne nie zgłaszają jeszcze większego zapotrzebowania.

W Warszawie sprzedaje się masło I gat. w sprzedaży półhurtowej po 3.50 zł za kg przy tendencji słabej. Rynki zagraniczne są naogół utrzymane. Berlin notuje bez zmiany 126 mk. na I gat.

Sery i mleko konsumcyjne nie wykazały w tygodniu sprawozdawczym zmian.

Jaja

Podaż jaj świeżych mała. W obrocie jest towar przeważnie starszy, przetrzymany w ośrodkach skupu. Wobec naogół jeszcze łagodnej pogody i bieżącej produkcji jaj obroty towarem wapnowanym są niewielkie. Przy dalszym tawaniu tego stanu rzeczy posiadacze towaru wapnowanego mogą być narażeni na znaczne straty. Za skrzyżnię jaj prześwietlonych loco skład odbiorcy osiągną pod koniec tygodnia sprawozdawczego 125—135 zł. Towar gwarantowanej świeżości poszukiwany.

Manufaktura

W tkaninach wełnianych dokonywane były w październiku nieliczne obroty, handel bowiem oraz zakłady konfekcyjne nie zgłaszały poważniejszych zamówień dodatkowych. W handlu detalicznym sprzedaż towarów zimowych postępowała bardzo powoli z uwagi na panujące stosunki atmosferyczne, co skłaniało konsumentów do odkładania zakupów zimowych na czas późniejszy. Brak zamówień dodatkowych ze strony handlu i przemysłu

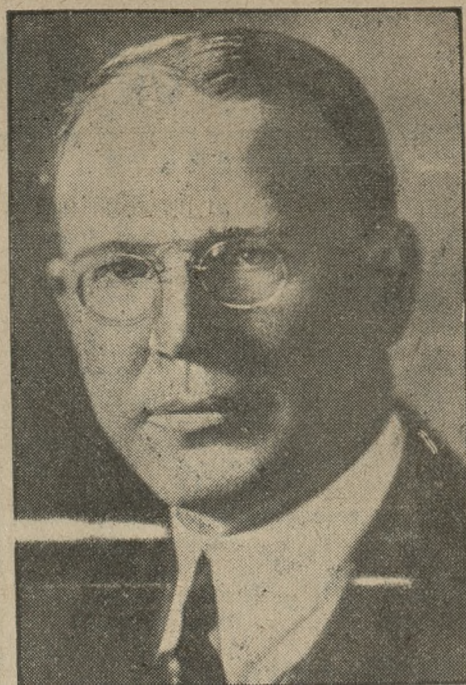
Rzemiosło i polskie mieszczaństwo

Na ten temat pisze „Gazeta Warszawska” ze szczególnem uwzględnieniem stosunków, panujących na tamtejszych obszarach, co następuje:

Doniedawna lekceważyło się nasze rzemiosło. Ustawodawstwo społeczne nie chciało uwzględnić jego odrębnego położenia, podciągając je pod szablon wypracowane w krajach, w których dominuje przemysł fabryczny. Nie liczy się z jego potrzebami ustawodawstwo i administracja podatkowa. Szkolnictwo zawodowe nie daje tych wyników, które przynosi w innych krajach, np. w Czechosłowacji. Kredyt rzemieślniczy prawie nie istnieje, a jeżeli się zjawia, ma charakter zapomogowo-polityczny. Państwo przez różne swoje warsztaty występuje nieraz jako uprzywilejowany konkurent rzemiosła. Polityka celna nie uwzględnia dostatecznie ochrony produkcji rzemieślniczej.

Słowem, jest wiele do roboty w tej dziedzinie bez zbytejnego angażowania finansów państwowych i stosowania interwencji, któreby zabijała prywatną inicjatywę. By jednak rzemiosło przestało być kopciuszkiem, musi poczuć się sobą. Musi stać się samodzielnym, zorganizowanym czynnikiem wytwórczości, a nie bierną masą, którą traktuje się w sposób lekceważący. Rzemiosło nie może pozostać na narzekaniach, petycjach, wołaniu o pomoc państwową. Jeżeli nie wydobędzie siły z siebie, będzie nadal bezsilne.

Nie pomoże mu organizacja przymusowa czy dobrowolna, która łączy razem rzemiosło polskie z rzemiosłem żydowskim. Żydzi mają odrębną psychikę, odrębną organizację, własne sposoby ratunku i własne metody pracy. Potężny ruch zawodowy rzemieślniczy musi być polskim ruchem Polsko-żydowskie rzemiosło nie znajduje oddźwięku w opinii publicznej. Mieszane organizacje zakrywają rzeczywistość, często bardzo przykra; zakrywają fakt, że nieraz polski rzemieślnik jest przedmiotem wyzysku ze strony Żyda-dostawcy materiałów. Żyda-wierzyciela, Żyda-odbiorcy, który lichy płatną robotę rzemieślnicza rozwodzi po jarmarkach. Nie jest już rzemieślnikiem, lecz pro prostu nędz-

William Marshall Bullitt mianowany ambasadorem stanów Zjednoczonych w Moskwie.

konfekcyjnego spowodował w drugiej połowie października redukcję ruchu w licznych zakładach przemysłowych. Z tej przyczyny liczy się należy ze zwolnieniem pewnej części pracowników w okresie przejściowym przed podjęciem produkcji na przyszłoroczny sezon letni. Na składach fabrycznych pozostały jeszcze znaczne ilości niesprzedanego towaru zimowego, to też ceny tkanin wełnianych mimo poważnego podniesienia cen wełny w porównaniu z październikiem roku ubiegłego, nie wykazują znaczącego wzrostu, uzasadnionego wyższą ceną surowca.

Na rynku przędzy czesankowej w Łodzi sytuacja uległa ostatnio wydatnemu pogorszeniu. Sprzedaż przędzy spadła o blisko 50%. Zwiększył się eksport przędzy czesankowej, który ostatnio jednak zaczyna wykazywać tendencję spadkową. Ceny przędzy czesankowej narazie nie uległy zmianom z uwagi na mocną tendencję cen na rynku surowej wełny dalsze jednak trwanie tego stanu rzeczy przyczynić się musi do spadku cen.

nym chałupnikiem. Walka z lichwą w rzemiosle, to walka z przewagą żydowskiego kapitału i żydowskiej organizacji.

Rzemiosło miało swoją epokę świetności — cechy średniowieczne. Przeszłość czasem powraca, choć w zmienionej postaci. Ale cechy średniowieczne oparte były na pierwiastkach religijno-moralnych. I dzisiaj zawiedzie organizacja rzemiosła, która byłą czysto zawodową, nie miała narodowego i chrześcijańskiego charakteru. Bez podniesienia godności i dumy zawodowej, bez odzyskania dawnych, dobrych tradycji, nie podniesie się rzemiosło z upadku.

Niedostatecznie wysoki stan organizacyjny i intelektualny rzemiosła tem się tłumaczy, że z powodu lekceważenia pracy fizycznej, fałszywej dla niej pogardy, inaczej mówiąc, pańszlacheckiego pojęcia na wartość różnych zawodów, uciekały nieraz z rzemiosła jednostki wybitniejsze, bardziej kulturalne; przerywały się często dobre tradycje rodzinne. A równocześnie względna pomyślność, która dawniej panowała, wzrost wielkiego przemysłu i również gwałtowny wzrost tak zw. inteligencji, odciągał wszystkie niemal jednostki zdolniejsze.

Te czasy już minęły. Nietylko syn rzemieślnika będzie musiał pozostać przy warsztacie ojca, ale niejednemu syn „inteligenta” zostanie rzemieślnikiem, co mu ani nie będzie ubliżało ani też na tem najgorzej nie wywidzie. Wielu ludzi z wyższym wykształceniem znajduje się w kadrach rzemiosła; zamiast zebrać o lichy płatny posady rządowe, będą oni zakładali samodzielne warsztaty.

To samo dotyczy i polskiego handlu. Pod wpływem konieczności życiowych, działających w sposób żywiołowy, a zarazem w związku ze świadomą polityką narodową, która pracuje także nad przeobrażeniem psychiki społecznej, powstanie mocna warstwa średnia po miastach: warstwa, która wnieśli nowe walory do cywilizacji narodowej. I wtedy nasze miasta i miasteczka w centrum Polski i na jej wschodzie zmienią swój wygląd; przestaną być domem żydostwa, siedzibą brudu i nędzy.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Wtorek, 21 listopada 1933.

Słońce: wschód 7.22 — zachód 15.54 —
długość dnia 8 godzin 32 min.

Księżyc: wschód 11.44 — zachód 19.28 —
po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska 0 st. Mgła Wiatr wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 764 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 4 st. Cels. najniższa plus 2 st. Cels.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: dziś plus 0.24 m.

Kal. rzk.: Ofiarowanie N. M. P. — jutro Cecylja P i M.

Kal. słow.: Sława — jutro Wszemila.

Z POZNANIA

— * **Niesłusznie posądzeni.** W rubryce policyjnej z d. 8 bm. w notatce dotyczącej kradzieży węgla w składnicy kolejowej, była wzmianka o aresztowaniu pp. Franciszka i Wincentego Gładyszaków (ulica Kilińskiego 5). Jak się okazało, 76-letni Franciszek Gładyszak, kupił na swem podwórzu 140 kg. węgla, skradzionego w magazynie kolejowym, nie podejrzewając niczego i nie mając ze sprawą tą nic wspólnego.

— * **Kronika policyjna** ostatniego dnia nie notuje poważniejszych kradzieży z włamaniem. Do wydziału śledczego na m. Poznań wpłynęło 16 doniesień o kradzieżach od 4 do 300 zł. (kl)

Z POZNAŃSKIEGO

— * **GASAWA.** (Przedstawienie amatorskie.) W ub. niedzielę Koło Śpiewackie urządziło przedstawienie sceniczne, oraz zabawę taneczną. Odegrana została komedia p. t. „Poeta - komornik”. Liczna publiczność darzyła rzesistemi oklaskami wykonawców. Od samego zarania prowadzi Koło Śpiewackie dyrygent p. Tyblewski, poświęcając dużo wysiłku dla dobra organizacji.

— (Święto młodzieży.) Tej samej niedzieli odbyło się w skromnych ramach święto młodzieży, w którym wzięły udział okoliczne Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej i Stow. Młodych Polek. Podniosło kazanie do zgromadzonej w kościele młodzieży wygłosił ks. prob. Krupski, który jest gorliwym jej opiekunem.

— (Los przesadzony.) Los Gasawy, jako miasta, został już przesadzony; likwidacja odbędzie się w przyszłym roku. Wyborów przeto do ciał miejskich nie urządzono. Mieszkańcy są zadowoleni z przemianowania 800 miesz. lic. miasteczka na wioskę, z uwagi na odciążenie obywateli podatkiem miejskim.

— * **KOŚCIAN.** (Walne zebranie.) Tow. „Kropla mleka” odbędzie swe walne zebranie 13 bm. w sali T. C. L.

— (Obchód ku czci Sienkiewicza.) Staraniem T. C. L. urządzono obchód 50-lecia wydania powieści „Ogniem i Mieczem”. Uroczystość zagalil prezes p. aptekarz Leszczyński, a obszerny referat o twórczości Sienkiewicza wygłosił p. Wiktor Obecny.

— (Złote gody małżeńskie.) 20 bm. obchodzili pp. Mikołaj i Franciszka z Bromskich Mezińscy złote gody małżeńskie. Jubilat od zarania swej młodości brał bardzo żywy udział w życiu społecznym. Równocześnie obchodzi on 50-lecie członkostwa Stow. Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo.

— (Osobiste.) Egzamin dyplomowany na wyższej szkole w Poznaniu zdał pp. Michał Cwieka i Szczyński Makowski. — Egz. dypl. na Uniw. Pozn. w zakresie historii złożył p. Bernard Zbierski; wszyscy z Kościana.

— (Święto młodzieży.) 19 bm. obchodzili miejscowe Tow. Młodzieży Polskiej swoje doroczne święto, które rozpoczęło się mszą św., a następnie w południe odbyła się uroczysta akademja, na której ks. patron Echaust wygłosił bardzo interesujący referat. Na dalszy program składały się deklamacje i koncert, a wieczorem odegrano sztukę p. t. „Króliewicz umiera”.

Bojanowo Pozn.

Agencję „Kurjera Poznańskiego” objął p.

Jan Jakubiak

zakład fryzjerski

Bojanowo Pozn.

ul. Dworcowa 116.

Zamówienia oraz przedpłatę na grudzień i dalsze miesiące prosimy uskutecznić odtąd u p. J. Jakubiaka. Agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat.

Wspaniałą przebieg Święta Młodzieży

Niedzielne święto młodzieży zamieniło się w wspaniałą manifestację katolickich i narodowych uczuć młodzieży, zorganizowanej w licznych placówkach S. M. P. Po parafjach odbywały się uroczyste nabożeństwa, wspólne komunje św., wspaniałe akademje, wieczornice i obchody, na których obok młodzieży zjawiali się licznie i starsi, dokumentując tem swoją sympatją dla młodszych pokoleń, wyrastającego w szeregach S. M. P. na wzorowych katolików i dobrych obywateli.

Na pierwszy plan wysunął się obchód, urządzony przez S. M. P. Debiec. W uroczystości tej wziął udział J. E. ks. biskup Dymek, który dokonał poświęcenia ognisk S. M. P., Młodych Polek, harcerstwa i T. C. L., poczem w podniosłych słowach wzywał młodzież do wytrwania pod sztandarami z wizerunkiem św. Stanisława Kostki, na którego życie ma się wzorować. Następnie wszystkim zebranym na dziedzińcu udzielił swego arcybiskupskiego błogosławieństwa. Na akademji okolicznościowy referat wygłosił ks. rektor N. Cieszyński. Na uroczystości tej zauważono specjalnie przybyłego dyrektora Zw. Młodzieży, ks. prof. Michalskiego.

Równie podniosły przebieg miał obchód w parafii Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie. Po mszy św. dyrektor Związku, ks. Michalski, odebrał od nowo przyjętych członków uroczyste przyrzeczenie wiernej i wytrwałej pracy pod znakiem krzyża i orła. Wieczorem odbyła się akademja, w czasie której referat wygłosił p. mgr. Januskiewicz z Kl. Roma. Przemawiał również sekretarz generalny Związku.

Po południu urządziło uroczystą akademję S. M. P. parafii św. Marcina, którą zagalil ks. prałat Taczak, witając ks. dyrektora Michalskiego, przybyłego w towarzystwie referentów związkowych, p. Dorożala, ks. kap. Dymarskiego oraz p. dyr. Schechtla, który następnie wygłosił referat o życiu św. Stanisława Kostki.

— * **KEPNO.** (Z rady miejskiej.) W ubiegłą sobotę Rada Miejska odbyła swe ostatnie posiedzenie. Po uchwaleniu dodatkowego budżetu i sprawozdaniu komisji rewizyjnej nastąpiło uroczyste nadanie tytułu senjora m. Kepna p. Aleksandrowi Calkosińskiemu za jego 10-letnią wytrwałą i ofiarną pracę w samorządzie.

— (iNieszczęśliwy wypadek.) Jadący na gapę Idzi Gogol wyskoczył z pociągu Kepno — Łąga tak nieszczęśliwie, że wpadł pod koła pociągu, które urwały mu obydwie nogi. Przeniesiony do szpitala, został natychmiast operowany. — Istnieje nadzieja utrzymania go przy życiu.

— (Święto młodzieży.) W ub. niedzielę odbyło się doroczne święto młodzieży. — Młodzież przystąpiła wspólnie do spowiedzi i komunji św. Wieczorem odbyła się uroczysta akademja, na której referat wygłosił ks. prefekt Sobiecki.

— * **MOSINA.** (Święto Młodzieży.) W ub. niedzielę z okazji Święta Młodzieży zebrały się o godz. 10.30 miejscowe towarzystwa z S. M. P. na czele i w pochodzie udały się do kościoła na uroczystą mszę św., poczem wszystkie organizacje przemaszowały ulicami miasta. Na rynku defiladę odebrali przedstawiciele władz i duchowieństwa. Wieczorem Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej na sali p. Hoffmana wystawiło J. Słowackiego „Mazepę”. Aktorzy ze swego zadania wywiązali się znakomicie.

— (Wyjazd ks. Cichego do Ameryki.) Po pięciomiesięcznym pobycie w Mosinie wraca ks. prob. Cichy w dn. 22 bm. do Ameryki, aby kontynuować na obczyźnie pracę duszpasterską wśród wychodźstwa. Duchowieństwo tutejsze i parafianie żegnają ks. Cichego z żalem, życząc mu wszelkiej pomyślności w dalszej pracy.

— (Walne zebranie P. C. K.) W dniu 23 bm. odbędzie się w szkole nadzwyczajne walne zebranie oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża, celem wyboru członków zarządu i komisji rewizyjnej oraz ich zastępców.

— * **OBORNIKI.** (Święto S. M. P.) Z okazji święta patrona młodzieży polskiej odbyła się 19 bm. w kościele farnym msza św., w której wzięły udział liczne zastępy młodzieży, przystępując wspólnie do Stołu Pańskiego. Wieczorem urządzono na sali p. Kłosowej przedstawienie p. tyt. „Pan Chciwski” komedia w 4 aktach.

— (Srebrne gody.) W tych dniach obchodzili pp. Adam i Wiktorja Kaźmiercy srebrne gody małżeńskie. Na intencję jubilatów mszę św. odprawił ks. prob. Szymański w kościele farnym.

— (Pożar.) W zagrodzie p. Marji Grunt w Przelawiu wybuchł w nocy na 17 bm.

Pięknie również wypadła akademja na Łazarzu. Referat o znaczeniu święta młodzieży wygłosił p. Spychała Program uzupełniły ponadto produkcje chóru stowarzyszeniowego, deklamacje i t. d.

S. M. P. parafii św. Michała urządziło obchód w sali parafjalnej, podczas którego referat „Śladami św. Stanisława” wygłosił prezes okręgu, p. Przybylski.

Uroczystość w parafii św. Wojciecha połączona była z otwarciem robót ręcznych, to też miała przebieg specjalnie podniosły. W czasie akademji w serdecznych słowach przemówił komendant Związku.

Na Górczynie święto młodzieży wypadło niemięcej okazale. Akademja odbyła się w sali kina „Polonia”, podczas której referat p. t. „Chodź do nas” wygłosił p. Kreuschner. Przemówienie o znaczeniu święta młodzieży wygłosił przedstawiciel Związku, p. Dorożala.

W parafii farniej akademję zagalil ks. patron Klauziński, a okolicznościowe przemówienie wygłosił komendant Związku. Na bogaty program uroczystości składały się obok deklamacji i śpiewu udatne fragmenty sceniczne oraz występy własnej orkiestry symfonicznej. Należy z pełnym uznaniem podkreślić wysoki poziom artystyczny tej akademji.

W parafii Bożego Ciała święto młodzieży skupiło wszystkich młodzieży z parafii nie wyłączając licznych zastępów seniorów. W akademji wzięły udział m. in. ks. dziekan Rankowski p. radca Smoliński i władze związkowe. Referat wygłosił sen. p. Ferenc. Bardzo efektownie pomyślane i wykonane były dekoracje sceny.

Miłą była uroczystość, zorganizowana przez S. M. P. Kobylepole. Bardzo serdecznie powitano przybyłych na uroczystość sekr. gen. Zw. Młodzieży ks. prof. Michalskiego i p. ref. Dorożalę. Referat okolicznościowy wygłosił referent Związku, Młodzież godnie więc przeżyła swój dzień i należycie uczciła św. Stanisława Kostkę.

pożar, który ogarnął dom mieszkalny i tylko dzięki energicznej akcji ratowniczej pożar zdołano zlokalizować. Straty pokrywa ubezpieczenie.

— (Z kroniki policyjnej.) W nocy na 17 bm. skradziono wdowie Marjannie Kąkol z Wymysłowa swinie wagi 85 kg. 3 kaczki i 2 gęsi ogólnej wartości 80 zł. Poza tem gosp. Stanisławowi Chytrnemu również z Wymysłowa skradziono 10 kur i 5 indyków.

— (Zbiórka uliczna.) Jak się dowiadujemy, zbiórka uliczna, urządzona we „Wszystkich Świętych” przez komisję pielęgnowania grobów poległych, przyniosła 85.72 zł. Kwotę tę zużyto na pokrycie rachunków za odnowienie tablic pamiątkowych, znajdujących się na tut. cmentarzu katolickim, za odmalowanie ławek i skrzyń do kwiatów, wreszcie pokryto wydatki za pielęgnowanie i obchodzenie grobów i na zakup 3 zmian kwiatów oraz lampek na groby.

— * **OSTRÓW.** (Z sejmiku.) Sejmik powiatowy, który według nowej ustawy o ustroju samorządu otrzymał obecnie nazwę rady powiatowej, obradował pod przewodnictwem starosty, dr. Elkerta. Z ważniejszych uchwał należy wymienić fakt, iż rada powiatowa wypowiedziała się za skasowaniem okręgów kominiańskich i dopuszczeniem wolnej konkurencji kominiańskiej. Dalej, że od Nowego Roku posatnowano zlikwidować jako samodzielną jednostkę Kasę Oszczerca w Odolanowie i wcielić ją w K. K. O. — Kasa Odolanowska pozostanie w Odolanowie.

KRATKI SĄDOWE

Oszcerca i oszust

Sąd okręgowy pod przewodnictwem p. sędziego Zmizdińskiego rozpatrywał dzisiaj sprawę p. Stanisławy Nowakowskiej z Chodzieży, oskarżonej o to, że z namowy swego męża znajdującego się pod obserwacją lekarzy psychiatrów podpisała i wystosowała do dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu oszczerczy list z pogrózkami, zarzucając władzom tej instytucji oszukańcze wywiastwienie jej rodziny z posiadanego swego czasu majątku. Sąd skazał oskarżoną na 3 miesięczne aresztu z zawieszaniem kary na 2 lata.

Przed tą samą izbą karną odpowiadał poprzednio już karany destylator Stanisław Lemański z Poznania,

nowie jedynie jako oddział Obniżono stopę procentową dodatków przy dochodzie podatkowym.

— (Święto młodzieży.) Organizacja męskie S. M. P. obchodziły w niedzielę 19 bm. swe doroczne święto. Rano odbyło się nabożeństwo, które odprawił ks. patron Bryliński. Podniosło kazanie wygłosił ks. Leciejewski. W czasie mszy św. młodzież przystąpiła do wspólnej komunji św. Wieczorem urządzono uroczystą akademję. Wstępne przemówienie wygłosił ks. kanonik Jarosz, a uroczystościowy referat ks. patron Bryliński.

— * **POBIEDZISKA.** (Nadzwyczajne walne zebranie.) W niedzielę 19 bm. odbyło się w lokalu p. Stacheckiego nadzwyczajne walne zebranie Tow. Powst. i Wojaków przy udziale około 80 członków. Władze Okręgu I. reprezentowali pp. Gwid i Kaczmarek z Poznania, którzy udzielił informacji, dotyczącej rejestracji towarzystwa. P. Kaczmarek, który zebraniu przewodniczył, stwierdził żywotność Powstańców i Wojaków w Pobjedziskach, podkreślając, że poza towarzystwami poznańskimi jest to najliczniejsze i najwzorosze towarzystwo. Nowy statut przyjęto jednogłośnie i polecono zarządowi zgłosić towarzystwo do rejestracji. Poza tem uchwalono uczcić 15-lecie powstania Wlkp. z własnym programem i we własnym zakresie. Zarząd został wybrany ponownie w dotychczasowym składzie.

— („Wielki” zjazd strzelecki.) Miejskowy oddział Związku Strzeleckiego urządził obchód 5-lecia swego istnienia. Zjazd ten miał liczbą swych uczestników zamieć apel Tow. Powstańców i Wojaków, który odbył się w Pobjedziskach w lipcu rb. Tymczasem zamiast spodziewanych 1800 strzelców, zjechało do Pobjedzisk za ledwie 50. Ani jedno z towarzystw miejscowych udziału w pochodzie nie brało. Dziwny musi być nawet stosunek władz „Strzelca” do jego członków, skoro władze te wstydzą się przywdziać czapki strzeleckie i miast postępować na czele pochodu, przemycają pojedynczo chodnikami. Władze Starostwa Powiatowego reprezentowali p. starosta dr. Jerzykowski i p. Seidler. Społeczeństwo trzymało się zdaleka od tej sanacyjnej imprezy.

— (Sanacyjna organizacja leśnictwa dla pracowników rolnych.) Z inicjatywy pewnej osobistości, czerpiącej kredyty z Komunalnych Kas Oszczerca, odbyło się zebranie kilkunastu gospodarzy którego celem miało być popieranie p. dr. S., otaczanego szczególnie pieczołowitą opieką miejscowej „sanacji”. Ponieważ jednak kontrola nad przestrzeganiem w właściwy „sanacji” sposób pojętego hasła „swój do swego” jest niewykonalna ze względów czysto praktycznych, przeto zebranie zamierzonego wyniku nie dało.

Z BYDGOSZCZY

— **Ks. Prymas w Bydgoszczy.** W nadchodzącą niedzielę przybywa do Bydgoszczy J. Em. Ks. Kardynał Prymas Hlond, aby wziąć udział w części uroczystości (Triduum) ku czci Błogosławionej Katarzyny Labouré. Uroczystości te wyznaczone są we wszystkich ośrodkach Sióstr Miłosierdzia i Księżki Misjonarzy, a m. in. również w świątyni św. Wincentego a Paulo (Księżki Misjonarzy). J. Em. Ks. Kardynał zabawi w Bydgoszczy kilka godzin. Przybędzie do nas około godz. 10 rano z Potulic pod Naklem, gdzie mieści się założone przez Ks. Prymasa Hlonda zagraniczne seminarjum duchowne. Pobyt J. Em. Ks. Kardynała Prymasa nie łączy się z aktem poświęcenia cmentarza parafii św. Wincentego a Paulo, które to poświęcenie odbędzie się w terminie późniejszym.

— **Niedzielne święto młodzieży** odbyło się w Bydgoszczy naogół uroczystie. We wszystkich świątyniach urządzono uroczyste nabożeństwa z kazaniem o życiu patrona młodzieży św. Stanisława Kostki. Podczas tych nabożeństw młodzież, zrzeszona w S. M. P., po odbytych uprzednio rekolekcjach i spowiedzi przyjęła gremialnie komunję św. W godzinach poledniowych w kilku parafjach urządzono akademje ku czci św. Stanisława Kostki.

— **Nowy zarząd „Gryfu”.** Na walnym zebraniu Kl. Wiośl. „Gryf” dokonano wyboru zarządu na rok następny w osobach: pp. Stanisława Tyborskiego, prezesa, Kazimierza Kwietniewskiego i Witolda Kabata, wiceprezesów. Gierarda Kalasa, sekretarza Brunona Sperkowskiego, skarbnika, oraz Maksymiljana Głydy i Witolda Blocha, naczelników. Budżet klubu na rok 1933/34 ustalono w sumie 3.400 zł.

— **Pożegnanie gen. Hallera.** Wyjazd gen. Józefa Hallera nastąpi w środę 22 bm z Gdyni na statku „Kościszko”. Podróż trwać będzie dni 12 i „Kościszko” dobieje do portu w Nowym Jorku 4 grudnia. Na pożegnanie swego wodza zjeżdżają do Gdyni przedstawiciele różnych ośrodków Zw. Hallerczyków w liczbie około 50 osób. Przed wyruszeniem statku odbędzie się uroczyste pożegnanie generała i krótki raport. W programie podróży po Ameryce jest zwiedzenie kilkudziesięciu większych skupień Polaków, w których odbywać się będą zebrania propagandowe i uroczystości ku czci błękitnego generała. Towarzyszyć będzie gen. Hallerowi w podróży w charakterze „djutanta” przez Chorągwi Pomorskiej Hallerczyków red Pałaszewski, który zamierza zorganizować w Ameryce sieć komitetów dla zbierania funduszy na zbudowanie pomnika poległych żołnierzy polskich we Francji.

— **Zjazd Sokolici.** W niedzielę 3 grudnia odbędzie się w Bydgoszczy zjazd delegatów żeńskich „Zjazd sokolich dzielnic pomorskiej Zjazd rozpocznie się nabożeństwem w kaplicy św. Florjana, poczem odbędzie się obrada w sali hotelu Lening. Po obradach wspólny obiad.

— **Nowy zarząd komitetu Dni Chopinowskich.** Na zebraniu sprawozdawczym komitetu Dni Chopinowskich, o którym wzmiankowaliśmy w poprzednim numerze, dokonano wyboru nowego zarządu na następny rok. Do zarządu weszli dr Chmielarska, dyr. Gulcz, por Grabowski, Fabiańczyk, Idzikowski, dyr. Jahnkowie, Kiwerski, Kowalski, por. Kuczera, prof. Malecki, dyr. Nieduszyński, inż. Regamey (przewodniczący), prof. Roesler, dyr. Szubertowa, prof. Urbanyi oraz przedstawiciele prasy.

— **Premjera operetkowa.** W nadchodzącą sobotę Teatr Miejski wystawia po raz pierwszy w Bydgoszczy operetkę Kalmana pt. „Dziewczę z Holandii”. Reżyseruje Dowmunt, dyryguje por. Kuczera. Udział w przedstawieniu wezmą: primadonna Opery Poznańskiej Zofia Lubicz, tenor teatrów warszawskich Jeske oraz świetna tancerka Grossówna. Premjera ta obudziła żywe zainteresowanie wśród bydgoskich teatromanów.

— **Koncert jubileuszowy.** Przypomina my, że w czwartek 23 bm. w sali Resursy Kupieckiej, Tow. Śpiew „Halka”, które w tym roku obchodziło 50-lecie swego istnienia, organizuje koncert jubileuszowy o nader urozmaiconym programie.

— **Dyżury aptek:** Od 20 — 26 listopada apteka Centralna (ul. Gdańska) i apteka Pod Lwem na Okolu.

Cedula

Gieldy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 21. 11. 1933 r.
Warunek: handel hurt. ład. wag. dostawa bież. za 100 kg. w złotych.
Ceny transakcyjne: żyto 15 tonn par. Bydgoszcz 14,60, owies 45 tonn par. Bydgoszcz 13,60.
Ceny orientacyjne: jęczmiona bez zmia-

ny, ziemniaki fabryczne za kg. % 15 groszy.

Reszta notowań bez zmiany. Ogólne usposobienie spokojne. Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 469 tonn, pszenicy 165 tonn, jęczmienia przem 170 tonn, owsa 72 tonn, maki żytniej 64 tonn, orzab żytniej 75 tonn, pszennych 30 tonn, jęczmiennych 15 tonn, grochu Folgera 25 tonn, peluski 45 tonn ziemniaków jadalnych 15 tonn.

Ujęcie sprawcy postrzelenia policjanta

Z Łodzi donosi (z): Na ul. Polskiej 25 (Chojny) został śmiertelnie postrzelony w brzuch posterunkowy Józef Jeneralczyk, którego przewieziono do szpitala.

Ustalono, że Jeneralczyk interwenjował, wzywając trzech stojących na chodniku osobników do nietamowania ruchu. Jeden stawiał opór i w czasie szamotaniny schwycił za rękę Jeneralczyka, w której ten trzymał rewolwer, powodując wystrzał. Kula trafiła Jeneralczyka w brzuch. Poszukiwania doprowadziły do aresztowania sprawcy postrzelenia, którym okazał się mieszkaniec Chojen, Bolesław Skupień. Osadzono go w więzieniu.

Przymusowe lądowanie

Z Piotrkowa donosi (sk): 15 b m w godzinach popołudniowych na polach wsi Przewóz przy rzece Pilicy wylądował szczęśliwie choć przymusowo, samolot pasażerski linii lotniczej „Lot” pilotowany przez p. Bocheńskiego. Samolot leciał z jedną pasażerką i począł z Krakowa do Warszawy.

Trup w lesie

Z Piotrkowa donosi (sk): W dniu wczorajszym, w godzinach rannych, przechodzący szosą sullewska podróżni zauważyli w lesie bugajskim pod Piotrkowem na jednym z świerków jakiegoś mężczyznę, wiszącego na pasku od spodni. Zawiadomiony o tym wypadku komisariat policji delegował natychmiast swoich funkcjonariuszy Wisielca, po zdjęciu z drzewa, poddał sztucznemu oddychaniu jednakże wszelkie zabiegi okazały się spóźnione. Przy denacie znaleziono dokumenty, które stwierdzają, że jest to 66-letni Tomasz Chyżyński zamieszkały w Łodzi przy ul. Dworskiej 39. Przyczyną desperackiego kroku narazie nie wykryto.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: G. J. Grudziąd 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 153,36 zł.
Patronat Ogniska Im. ks. Masłowskiego dla młodzieży pozaszkolnej na „Wesołym Miasteczku” składa serdecznie podziękowanie swym dobrodziejom J. W. PP Dyr. Mencłowi za 10 ctr. koksu Donatowi (Centrala Zarówek). Szambelanowi Stanisławowi Turnie za stałą cotygodniową dostawę mleka i masła.

Epilog krwawych ekscesów podczas strajku włóknarzy

Z Łodzi donosi (z): Dnia 30 marca w czasie powszechnego strajku włóknarzy na Wodnym Rynku, a następnie ulicy Rokicińskiej. Emilji i Przędzalnianej, miały miejsce krwawe starcia tłumy strajkujących z policją. W czasie zajść policjantów obrzucono kamieniami wyrwanymi z bruku, przy czym rannych zostało 30 policjantów, a jedna niewiasta padła od kuli.

Na ławie oskarżonych w związku z tem zasiadło w sądzie okręgowym w Łodzi 15 uczestników walki. Prokurator wnosząc o ukaranie, podkreślił, że oskarżeni nie byli przywódcami, albowiem prowodyrzy odpowiadać będą

odrębnie za kilka dni. Sąd po przemówieniach obrony i naradzie ogłosił wyrok, na mocy którego skazani zostali: Henryk Kurkowski na dwa lata więzienia, Marjan Ulewicz i Bolesław Nowaczyk po półtora roku więzienia, Stanisław Ryla, Jan Pietras, Klementyna Lewicka, Stanisław Wyrwa, Roman Kmteck, Stanisław Jodłowski po 1 roku więzienia, Leon Wojciechowski na 10 miesięcy więzienia, Bertold Bojanowski i Helena Czerkowska po 8 miesięcy więzienia. Trzej oskarżeni Bujny, Domin i Piotrowski zostali uniewinnieni.

Tajemniczy kościotrup pod polnym kamieniem

Z Tczewa donosi (wk): Władze policyjne w Tczewie zaalarmowane zostały przez posterunek P P w Miłobądzii (na granicy polsko-gdańskiej) o wykopaniu na polu rolnika Franciszka Bieleckiego tajemniczego kościotrupa.

Kościotrup ten wykopany został przez robotników, którzy kopali w polu kamienie, a spoczywał w głębokości około 1 i pół m w ziemi. Czaszka

miała na prawej stronie głęboką dziurę, z czego wnioskować należało, iż nieznanymi dotychczas osobnik został prawdopodobnie zamordowany siekierą.

Tajemniczy morderca, po dokonaniu tej zbrodni wyniósł swą ofiarę w pole, gdzie zakopał ją i przywalił ciężkim kamieniem. Na miejsce straszne-go odkrycia przyjechały z Tczewa władze śledcze. Dochodzenia w toku.

Wyścig żrebiąt z pociągiem osobowym

Z Gębic donosi (kl): Z majątku Rózano wybiegło wieczorem z zamknięcia kilka rocznych żrebiąt, które następnie rozbiegły się po okolicznych polach. Kilka żrebiąt wbiegło na przechodzący w pobliżu tor kolejowy linii Mogilno—Orchowo, właśnie w

chwili, gdy nadjeżdżał pociąg osobowy. Przestraszone zwierzęta zaczęły biec wzdłuż toru, usiłując wyścignąć pociąg. Dwa z nich dostały się pod koła przechodzącego pociągu. Ze żrebiąt pozostały tylko zniekształcone masy.

Sąsiedzi usiłovali zlinczować gospodarza - podpalacza

Z Piotrkowa donosi (sk): W dniu wczorajszym przed sądem okręgowym stanęli małżonkowie Alicja i Alojzy Grzędowski, oskarżeni o podpalenie swoich zabudowań celem podjęcia premii asekuracyjnej.

Przewód sądowy, po przesłuchaniu blisko 30 świadków, ustalił, że Alojzy Grzędowski, mając przeszło 3.000 zł długu, starał się zdobyć w jakikolwiek sposób pieniądze. Świadkowie potwierdzili w całej rozciągłości winę oskarżonego, przyczem wyszło na jaw, że Grzędowski w nocy z 27 na 28 marca rb. obejście swoje podpalił już

po raz drugi, gdyż pierwszym razem pożar zdolali ugasić sąsiedzi. W czasie akcji ratunkowej oskarżony stawił opór, co spowodowało dotkliwe poparzenie jednego z ratujących, mianowicie p. Drozdza.

Oburzeni niecnym postępowaniem Grzędowskiego sąsiedzi chcieli go zlinczować, dopiero dzięki interwencji policji zajście zostało zlikwidowane.

Sąd uwolnił Alicję Grzędowską zaś Alojzego Grzędowskiego skazał na 2 lata więzienia i kosztą sądowe. Obrońca oskarżonego zapowiedział apelację.

Zmniejszenie zapasów przedży bawełnianej w Łodzi

Z Łodzi donosi (w): Na podstawie danych, uzyskanych w Zrzeszeniu Producentów Przedży Bawełnianej w Łodzi, stan zapasów przedży na tutejszym rynku na dzień 12 listopada r. b. przedstawia się następująco:

Zapasy przedży na sprzedaż — 1 396 797 kg, co w porównaniu z danymi na dzień 5 b. m. wykazuje zmniejszenie się zapasów o 14 501 kg.,

zapasy natomiast przedży w tkalniach wynosiły 439 347 kg, co w porównaniu z okresem poprzedzającym wykazuje zwiększenie się zapasów o 6 343 kg.

Ogółem więc na dzień 12 listopada r. b. zapasy przedży bawełnianej na tutejszym rynku wynosiły 1 836 144 kg, co w porównaniu z okresem poprzedzającym wykazuje zmniejszenie się składów o 8 158 kg.

Zwiększenie bezrobocia w łódzkich farbiarniach i wykończalniach

Z Łodzi donosi (w): Według danych Związku Wykończalni i Farbiarni Okręgu Łódzkiego, stan zatrudnienia w firmach do związku tego należących w okresie od dnia 16 do 22 października r. b. przedstawiał się następująco: przez 6 dni w tygodniu pracowały 4 firmy, które zatrudniały ogółem 2 001 robotników, przez 5 dni — 4 firmy, zatrudniające 340 robotników, przez 4 dni — 8 firm o zatrudnieniu 1 341 robotników. Ogółem więc w 16 firmach zatrudnionych było w tym okresie 3 682 robotników, co w porównaniu z okresem poprzedzającym wykazuje zmniejszenie się liczby zatrudnionych o 53 osoby. W okresie następnym, od dnia 23 do dnia 29 października r. b.

w firmach należących do powyższego związku przez 6 dni pracowało 5 firm, które zatrudniały 2 089 robotników, przez 5 dni 5 firm, zatrudniających 470 robotników, wreszcie przez 4 dni — 5 firm, które zatrudniały 1 019 robotników.

Ogółem w 15 firmach w tym okresie zatrudnionych było 3 587 robotników, przyczem jedna fabryka była całkowicie unieruchomiona z powodu strajku. Ogółem firma ta zatrudniała 94 robotników. Jak widać z powyższego w drugiej połowie października r. b. uruchomienie w wykończalniach i farbiarniach łódzkich utrzymało się na mniej więcej jednakowym poziomie.

Z tasakiem na urzędnika

Z Łodzi donosi (z): Marcin Drewitz (Krucza 20) pozostając od dłuższego czasu bez pracy, znajdował się wraz z żoną i trojgiem dzieci w strasznej nędzy. Chodził stale do Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy i nagabywał referenta Konstantego Krauzego, który stale odpowiadał, że zapotrzebowania niema i pracy nie może dać. Drewitz zniecierpliwiony Krauzego, uważając go za główną przyczynę swego nieszczęścia, rzucił w niego raz kamieniem i innym razem pozostawił dzieci w P. U. P. i t. p. historje.

25 lipca r. b. przybył wraz z trojgiem dzieci do P. U. P., a gdy Krauze znów odmówił, wyjął tasak i zagroził mu, że go zabije. Drewitza obezwładniono. Wczoraj zasiadł na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym w Łodzi. Wyjaśnił, że znajdował się w tak rozpaczliwym położeniu, że było mu wszystko jedno, czy zginie na szubienicy, czy też z głodu.

Sąd skazał Marcina Drewitza na 1 rok aresztu, uwzględniając okoliczności łagodzące.

Pomysłowy oszust sprzedał cudzą nieruchomość

W dniu 24 lipca do III komisariatu P. P. zgłosił się Brunon Czernik i zameldował, że na ul. Trenklera 34 został napađnięty przez znanego mu opryszka, który działał pod przewidywaniem „Kawalek”. Opryszek począł go bić, a ponieważ temu przyglądała się grupka ludzi, wołał, by zwrócił mu pożyczone 20 zł.

Następnie jednak, gdy widzowie rozeszli się, „Kawalek” groząc pięścią powiedział, że pobije go jeszcze raz, jeżeli w ciągu trzech dni nie zapłaci okupu 20 zł za chodzenie po ulicy.

Czernik jednak nie dał 20 zł lecz zwrócił się do policji. Dochodzenie ustaliło, że sprawcą napaści jest znany zbior balucki Józef Goliński, zamieszkały przy ul. Małopolskiej 13. Golińskiego aresztowano w czasie, gdy podchmieleony stał wraz ze swą żoną Reginą silny opór policji.

W dniu wczorajszym oboje zasiadli na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym w Łodzi. Goliński skazany został na 1 i pół roku więzienia, żona zaś Regina na 3 miesiące więzienia.

Ruska Rawa jest już czysta

Przez przemysłowy obszar Śląska przepływająca rzeczka Rawa wyglądała do niedawna jak najokropniej, a zbierając ścieki fabryczne i kanałowe zatruwała tylko powietrze. Już Niemcy myśleli o uregulowaniu i oczyszczeniu cuchnącej Rawy, uczynili to jednak dopiero władze polskie. Przeprowadzono już regulację, pobudowano oczyszczalnię, w szybkim tempie roboty dobiegają do końca. Całość tych robót kosztować będzie 12 milionów. Ciekawość o tem, ilustrowany doskonałymi zdjęciami artykuł przynosi ostatni (48) numer „Ilustracji Polskiej”, jak zawsze obfity w treści i zajmujący. Niemniej zajmujący jest artykuł p. t. „Jak Ameryka walczy z bezrobociem”. Mnóstwo zdjęć aktualnych z Europy i zagranicy daje pozatem przegląd ważniejszych wypadków, uzupełnieniem bogatego numeru są pozatem działy stałe, jak odcinek powieści Ossendowskiego, nowela lotnicza Meissnera, mody, humor, dział młodzieży, kącik Czytelników, pomysłowe rozrywki umysłowe i t. d.

Dwaj lotnicy francuscy wśród ludożerców

Ludożerstwo istnieje jeszcze w niektórych częściach Afryki. Potwierdzają to wiadomości, jakie otrzymał z Dakaru paryski dziennik „Petit Journal” dotyczące strasznego wypadku ludożerstwa, którego ofiarami padło dwóch lotników francuskich. Dostawszy się w ręce dzikich plemion, lotnicy zostali zmasakrowani, a ich mordercy, po zaoferowaniu krwi ofiar swym bożkom, dopuścili się ohydnej profanacji zwłok zabitych. Oto szczegóły, jakie o tym wypadku podaje „Petit Journal”. Dnia 3 lipca dwóch lotników wojsk kolonialnych, sierżant Gaté i radjotelegrafista Brée, ulegli wypadkowi w czasie cyklonu, jaki ich spotkał w drodze, gdy przelatywali nad okolicą Dakaru. Po długich i żmudnych poszukiwaniach ze strony wojskowych władz lotniczych stracono wszelką nadzieję odnalezienia samolotu i lotników. Po pewnym czasie, wiadomości otrzymane od tubylców Gambji angielskiej i Casamance, nasunęły przypuszczenie, że samolot porwany wicherą mógł być przele-

cieć nad tą okolicą i lądować przymusowo na archipelagu wysp Bissagos. Żona sierżanta Gaté postanowiła udać się na poszukiwanie męża. Zebrane informacje skłoniły ją do zorganizowania wyprawy w głąb kraju, pokrytego lasami dziewiczymi, a zamieszkałego przez dzikie plemiona składające jeszcze dla swych bożków ofiary ludzkie. W okolicy Ziguinchor odważna niewiasta zdobyła nowe wskazówki, które ją skłoniły do dalszej wyprawy w kierunku Rio Cacheo, gdzie zamieszkuje plemię Floupsów, zdolnych, lecz barbarzyńskich dzikusów, żyjących stale na stopie wojennej z sąsiadami. W Suzannah, w Gwinei portugalskiej, żona zaginionego lotnika dowiedziała się, że samolot lądował na moczarach w pobliżu ujścia rzeki Rio Cacheo i że lotnicy byli przy życiu, gdy aparat opadł na ziemię. Dalsze informacje wskazywały, że lotników wymordowali dżicy oraz, że ich zmasakrowane szczątki porzucono w pobliżu samolotu.

Na podstawie zebranych wiadomości rząd francuski wysłał kapitana lotnika Roux do Gwinei portugalskiej celem dowiedzenia się prawdy. Gdy oficer przybył do głównej wioski Floupsów zastał ją w płomieniach, mieszkańcy kryli się w pobliskich lasach przed oddziałem karnym wojska portugalskiego. Komendant oddziału karnego przychwycił kapłana czarownika Floupsów, który miał być głównym sprawcą masakry nieszczęsnych lotników. Wzjęty przyznał, że lekko rannych przy lądowaniu lotników zaskoczyli Floupsowie, zabili ich na cześć „wielkiego ducha” i urządzili ucztę — kosztem „białych diabłów”.

Dobra metoda.

— Doktorze, czy pańska metoda zwalczania tremy jest skuteczna?

— Bez względu, wczoraj przyszedł do mnie jeden z pacjentów i usiłował pozyczyć odemnie pięćset franków. (Journal)

W dniu 31 października r. b. w Kaźmierzu w woj. łódzkiej odebrano złodziejom sprzęty kościelne, pochodzące z świętokradztwa w nieznannej miejscowości i odstawiono je do urzędu śledczego w mieście Łodzi. Kilka przedmiotów jest już polamanymi. Znajduje się tam metalowa monstrancja srebrzona o złoczonej górnej części, rzeźbiona puszka do komunikantów, postument rzeźbiony do puszki od komunikantów, kielich mszalny z rzeźbionym postumentem i gładki postument od srebrnego kielicha mszalnego oraz patena. Reprodukujemy znalezione sprzęty w przekonaniu, że przyczynią się one do ujawnienia miejscowości, w których dopuszczono się świętokradztwa.

Entuzjastycznymi okrzykami witano na ulicach Poznania platformę z transparentami Obozu Narodowego. — Na zdjęciu samochód na pl. Wolności.

Lombard — dla automobilów

W dzielnicy Batignolles, w Paryżu wykończony został w tych dniach olbrzymi gmach, liczący osiem pięter. Jest to gmach miejski, lombard dla zastawiania samochodów. Zastawianie aut tak się rozpowszechniło w Paryżu, że lombard istniejący, t. j. jego garaże były już za szczupłe, aby mogły się w nich pomieścić wszystkie auta, których posiadacze pragnęli zastawić; było tam miejsce dla 500 tylko wozów. Nie pozostało więc nic innego jak wybudować nowy gmach. Tutaj jest już miejsce dla 2.000 wozów. Każde nowozastawiane auto zostaje po dokładnym umyciu i zabezpieczeniu części metalicznych od rdzewienia ustawiane w wielkiej windzie, która je wciąga na wyższe piętra. Co miesiąc odbywają się licytacje aut, na których sprzedaje się wozy, których właściciele nie odnowili kwitu zastawowego. Fakt ten świadczy wymownie o wpływie kryzysu i ciężkich czasów na zamożność paryżan.

Barwa niebieska — najulubieńsza

Ministerstwo handlu w Waszyngtonie bada obecnie statystyczne dane, zebrane z całego świata i dotyczące najszerszego użycia różnych kolorów. Z porównania danych doszła komisja ministerjalna do wniosku, że większość ludzi bez różnicy rasy, wyznania, płci i wieku przekłada kolor niebieski nad wszystkie inne kolory. Drugie miejsce zajmuje kolor zielony, potem idzie czerwony, pomarańczowy, żółty i biały.

Koniec prohibicji w Islandji

Islandja wprowadziła u siebie „suchy” regime, idąc za przykładem Ameryki. W niedzielę ubiegłą odbyło się referendum ludowe w kwestji prohibicji. 15.884 głosy oddano za zniesieniem prohibicji a 11.024 — za jej utrzymaniem. W rezultacie prohibicja została zniesiona i Islandja stała się obecnie krajem „mokrym” tak samo jak jej poprzędnik na tem polu — Stany Zjednoczone.

25-lecie Związku Księgarzy Polskich

W dniu 26 bm. odbędzie się w Warszawie uroczystość jubileuszu 25-lecia istnienia Związku Księgarzy Polskich. Uroczystość ta odbędzie się w gmachu Stowarzyszenia Techników w obecności przedstawicieli władz, organizacji społecznych, instytucji naukowych i t. d.

BIAŁA LILJA

HELENA HAYES
CLARK GABLE
LEWIS STONE

nr 6031

W przededniu odbędzie się nadzwyczajne walne zgromadzenie Związku, na którym rozważany będzie szereg aktualnych spraw księgarstwa polskiego, m. in. ustanowiona zostanie złota odznaka honorowa za zasługi na polu księgarstwa i szerzenia czytelnictwa. Z okazji jubileuszu Związek Księgarzy Polskich organizuje zbiórkę książek dla bibliotek świetlicowych Związku Polaków w Gdańsku. Na terenie w. m. Gdańska istnieje już 30 takich świetlic, które zostaną wydatnie zasilone dzięki zbiórce.

Zarząd Koła Poznańsko - Pomorskiego Z. K. P., zwraca się na tej drodze do wszystkich kolegów księgarzy i prosi o jaknajliczniejszy udział w tej niezwyklej uroczystości w Warszawie. Zarząd Koła Poznańsko - Pomorskiego Zw. Ks. Pol. B. Chrzanowski, prezes.

Z Tow. Prawniczego i Ekonomicznego

We wtorek, 28 listopada 1933 roku o godz. 20 min. 15 odbędzie się w sali 22 Collegium Minus U. P. w Poznaniu nadzwyczajne walne zebranie Towarzystwa Prawniczego i Ekonomicznego z następującym porządkiem obrad: 1. Zagajenie; 2. Zmiana statutu, celem przystosowania go do prawa o stowarzyszeniach; 3. Wolne wnioski. W razie braku statutu przewidzianej ilości członków na temże zebraniu, następne nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się z tym samym porządkiem obrad, tego samego dnia i w tem samym miejscu o godzinie 20 min. 45.

Za Zarząd: Prof. dr. B. Stelmachowski, prezes. Dr. St. Celichowski, sekretarz.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś operetka „Palestrant”. Ceny od 60 gr do 3 zł.

Jutro w środę powtórzona zostanie opera Verdiego „Bal Maskowy”, której wznowienie w ub. tygodniu zostało entuzjastycznie przyjęte. W partji Amelji wystąpi gościnnie znakomita śpiewaczka Irena Cywińska, zaś hrabiego Ryszarda kreuje tenor Józef Woliński. Ceny miejsc od 75 gr do 3,80 zł.

Z Teatru Polskiego

Dziś raz jeszcze pełna humoru krotchwila „On i jego sobowtór”.

Jutro premiera głośnej komedji Pagnola „Fanny”, która grana była na wszystkich scenach z nadzwyczajnym powodzeniem, a która nie była grana dotąd w Poznaniu. „Fanny” stanowi drugą część głośnej komedji tegoż autora „Marjusz”. Obsadę stanowią czołowe siły zespołu Teatru Polskiego. Nowe dekoracje Z. Szpingiera.

Z Teatru Nowego

Dziś we wtorek po raz ostatni „Gótownia” — pełna temperamentu i humoru komedja — ze świata wielkich finansów.

Jutro w środę wobec wielkiego zainteresowania jeszcze tylko jeden raz „III piętro drzwi 17”.

W czwartek przedstawienie zawieszono z powodu próby generalnej ze sztuki „Dziewczęta w mundurkach” z Jadzią Andrzejewską w roli Manuelli.

Kobiety-Polki garną się tłumnie pod sztandar Obozu Narodowego

Na zdjęciu widzimy nabitą szalenie salę Domu Królowej Jadwigi, podczas zebrania zwołanego przez Obóz Narodowy Niezależności Obywatelskiej i Pracy Gospodarczej dla kobiet miasta Poznania. Zdjęcie powyższe jest jednym z licznych dokumentów potwierdzających wspaniały rozwój idei narodowej i żywiołowego rozrostu szeregow jej zwolenników.

Wieczory artystyczne w I. K. S-ie.

Dziś i jutro świetna artystka scen re- wjowych Warszawy, Hanka Runowiecka prezentuje publiczności cykl nowych prze- bojów piosenki. Sympatja jaką zdobyła so- bie ta przemiana artystka, każe przypusz- czać że ostatnie dni występów wypełnią salę I K S-u po brzegi. Wstęp wolny, na- krycie 2 zł. dg 2241

SPORT

Hokej na lodzie

Francja i Anglja 2:1. Spotkanie odbyło się w Hammersmith w Anglii. Nieznaczne, lecz zasłużone zwycięstwo odnieśli Francu- zi, w których szeregach grało trzech Kanadyjczyków.

Niemcy i ŁTC 1:1 (0:0, 0:0, 1:0) Niemcy tylko dzięki świetnej obronie swego bram- karza Egginera nie zeszli pokonani z lodo- wiska. Gra ostra i ciekawa. Czesi byli dru- żyną lepszą i znacznie przeważali. Mecz odbył się w niedzielę w Pradze, jako spot- kanie rewanżowe. W pierwszym dniu w sobotę spotkanie zakończyło się zwycię- stwem Niemiec w stosunku 2:1 (0:0, 1:0, 1:1).

Kanadyjcy hokeiści w Polsce. PZHL zawarł umowę z kanadyjską drużyną ho- kejową „Saskatoon Quakers” która w naj- bliższym czasie przybędzie do Europy na rozegranie dwóch lub ewentualnie trzech spotkań na terenie Polski. Pierwszy mecz odbędzie się dnia 20 stycznia prawdopodobnie w Katowicach. Miejsca dalszych spotkań zależą od styczniowych war-unków lodowych. W każdym razie pod- uwagę brane są Krynica, Zakopane i War- szawa. (PAT)

Piłka nożna

W sprawie meczu Polska — Niemcy 3 grudnia w Berlinie odbyła się w Berlinie konferencja pos. Lipskiego z naczelnikiem sportu niemieckiego, na której omówiono szczegóły pobytu drużyny polskiej w Berlinie. Jako sędziów Niemcy zaproponowali Szweda Ohlsena, Belga Langenusa i Ulri- cha (Danja). Mecz prowadzić będzie praw- dopodobnie Langenus (Belgia).

Różne

„P. T. P.”. Walne zebranie odbędzie się 25 bm o godz. 19 w salce Domu Rzemieś- niczego przy ul. Fr Ratajczaka. W razie niestawienia się o oznaczonej godzinie do- statecznej ilości członków, odbędzie się o godz. 19.30 drugie walne zebranie już bez względu na liczbę obecnych.

Niemcy w Legji Cudzoziemskiej

Napływ kandydatów Niemców do biur werbunkowych Legji Cudzoziemskiej jest tak wielki w ostatnich czasach, iż np biu- ro Legji w Metz musiało ogłosić, iż przy- mie tylko 10 proc. zgłaszających się, nie- przyjęci zaś będą przez władze francuskie odesłani z powrotem na granicę niemiecką.

RADJO

Środa, dnia 22 listopada 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 — 7.55 audy- cja poranna z Warszawy; godz. 11.35 pro- gram na dzień bież.; godz. 11.40 tr. z War- szawy; godz. 11.50 wiadom. bież.; godzina 11.57 sygnał czasu; godz. 12.05 — 13.20 tr. z Warszawy; godz. 13.20 płyty; godz. 13.59 sygnał czasu; godz. 14.02 notow. giełdy pie- niężnej i zboż. towar.; wiadom. gosp. roln.; godz. 15.25 — 16.40 tr. z Warszawy i Lwo- wa; godz. 16.40 kącik językowy; godz. 16.55 koncert kameralny z Warszawy; godzina 17.50 świat książek; godz. 18.00 tr. z War- szawy; godz. 18.20 muzyka rosyjska w wy- konaniu prof. N. Padlewskiej (fortepian); godz. 19.00 program na dz. nast.; godz. 19.05 rozmaitości; godz. 19.25 — 22.00 tr. z War- szawy; godz. 22.00 odczyt z cyklu o dzien- nikarstwie pt. „Współczesna prasa pol- ska”; godz. 22.15 — 23.30 tr. z Warszawy

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 11.57 sygnał czasu; popu- larna muzyka polska z płyt; dziennik po- ranny; wiadomości meteorologiczne; stare melodie operetkowe z płyt; godz. 15.40 arje i pieśni w wyk. Stanisława Rechtlebena (tenor); godz. 16.00 orkiestra G. Diniuca (płyty); g. 16.10 tr. słuchowiska dla dzie- ci ze Lwowa pt. „S. O. S.” p/g Redlicha; godz. 16.40 skrzynka pocztowa; godz. 16.55 zespół kameralny (Bronisław Szulc, Sewe-

Dywan nerskie ręcznie wią- zane Krańców Fabryki w B'elsku

Fabryka delegowała swego kierownika sprzedaży do Poznania na 7 dni, celem sprzedaży dywanów bezpośrednio klien- tom po cenach niskich na dogodnych wa- runkach sniat. Pokaz dywanów odbywa- sie na żądanie Sz. Klientów w ich wła- snych mieszkaniach bez obowiązku kupna od godz. 9 rano do 9 wieczór. Zamówienia przyjmują kierownik A. Mianikow osobiście i telefonicznie. Po- znań, Hotel Victoria, 27 Grudnia 17, tel. 3776 pokój 34. zr 20 519

ryn Śniekowski i prof. Ludwik Urstein); godz. 17.50 skrzynka pocztowa rolnicza; go- dzina 18.00 odczyt z cyklu „Na etapie pierwszych 15 lat”; godz. 18.20 muzyka sa- lonowa z kaw. „Gastronomia”; ork. H. A- damskiej-Grosmanowej; godz. 19.25 sylwe- ty akademików Literatury; godz. 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.47 dziennik sportowy; godz. 20.00 piosenki o kwiataci. Roberta Stolza w wykonaniu Anieli Szle- mińskiej; godz. 20.25 orkiestra gitarzystów Tychowskiego; godz. 21.00 „Moja fabryka” — wygl. p. Zygmunt Nowakowski (felje- ton); godz. 21.15 recital fortepianowy Zbi- sniewa Drzewieckiego; godz. 22.20 odczyt esperancki p. t. „Co to jest Hejnał Marja- cki” — wygl. dr Jerzy Dohrzycy (tr. z Kra- kowa); godz. 22.20 muzyka taneczna z cu- kierni Ziemiańskiej; orkiestra Hineranga i Ławrusiewicza.

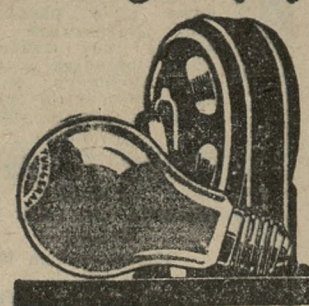
28 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W drugim dniu ciągnięcia 2 klasy wy- grane padły na numery następujące:

- Po 50.000 zł na nr. 23674 78950.
- 20.000 zł na nr. 161508.
- Po 5.000 zł na nr. nr.: 35252 71349.
- Po 2.000 zł na nr. nr.: 9327 43046 87667 11256 165376.
- Po 1.000 zł na nr. nr.: 100042 120569 152426 160635.
- Po 500 zł na nr. nr.: 7685 15186 27252 48399 146028.
- Po 400 zł na nr. nr.: 19731 22039 35867 69274 77859 90668 96937 103424 114471 139545 157559 158457.
- Po 250 zł na nr. nr.: 1056 2357 3268 5677 8453 16140 17067 24182 28135 30246 30567 48944 48990 50758 67575 67578 67942 112350 115457 117134 131197 150896.
- Po 200 zł na nr. nr.: 5621 3629 8917 11362 12687 16160 19518 24540 25097 29159 39036 51281 54891 55758 64436 67063 67575 70861 82732 82067 88124 91057 94539 97164 106125 107973 107711 118124 121968 122047 128101 133573 140326 148497 156980 168115.
- Po 150 zł na nr. nr.: 168 209 771 817 73 235 1106 312 5. 589 718 811 75 958 3132 332 37 709 43 81 883 3002 208 308 525 693 777 871 242 83 87 4219 306 415 26 97 608 736 803 910 5000 26 88 187 235 79 318 20 473 534 656 712 2. 69 84 93 835 51 6397 410 90 534 698 768 89 817 36 7116 338 533 696 903 5 8222 320 411 675 77 772 939 9085 371 744 63 81 10132 48 305 9 467 581 652 768 539 11123 242 880 12040 328 26 468 527 96 667 831 81 13043 174 359 68 90 14089 178 221 597 644 767 877 15003 250 413 60 628 743 844 16145 247 70 505 841 911 17021 145 62 228 633 847 70 932 62 18238 400 31 811 19040 519 85 896 937 20929 186 288 331 437 21014 172 202 72 316 33 464 533 682 22009 101 20 34 384 505 74 671 92 760 70 875 910 23017 48 112 85 232 44 343 81 478 599 951 24212 60 596 856 25136 282 98 330 33 424 625 47 67 796 804 222 23024 50 84 85 103 438 42 54 515 688 717 27139 58 215 83 448 66 779 936 28002 159 322 77 413 95 681 802 29054 913 48 91 30022 88 133 71 233 81 652 917 60 92 31087 195 204 48 64 404 544 692 97 889 903 99 32117 219 364 72 75 467 78 544 732 868 33059 185 393 411 796 833 972 87 93 34129 208 19 32 91 338 653 792 851 53 995 35700 136 240 309 66 537 78 632 90 747 81 830 985 36062 128 353 421 657 737 45 53 67 91 37106 14 20 202 523 864.
- 38094 262 74 338 78 552 93 98 630 98 847 65 39036 281 378 442 584 649 57 797 926 42 40036 38 319 577 90 609 38 733 42 92 41271 309 29 415 555 676 42176 96 456 97 583 703 21 876 976 43222 343 735 75 867 916 38 44035 64 124 74 98 349 97 401 45006 129 45 65 70 267 366 889 949 50 81 92 49039 173 234 98 438 47014 21 50 99 237 358 64 421 51 632 63 89 758 898 48066 175 495 506 15 617 71 859 90 955 97 618 61 50103 39 69 241 483 583 647 773 952 5113 474 76 543 639 721 40 50 81 822 938 52353 411 506 53 696 713 59 826 51 52 53175 586 710 930 71 54447 773 848 961 98 55045 97 133 90 398 418 44 522 627 735 975 56582 602 15 910 26 57006 89 242 7; 394 404 695 780 840 58029 32 56 275 309 15 19 53 64 82 484 565 742 920 47 59015 211 78 97 641 77 91 788 886 99 947 95 60439 514 76 789 865 78 971 84 61039 56 87 448 73 80 619 740 49 67 92 992 62269 96 376 454 501 47 85 721 28 87 92 808 83048 59 96 121 36 93 483 88 506 70 93 738 98 874 939 73 62045 313 467 72 90 810 75 904 48 65002 05 249 408 69 500 29 68 871 66003 43 433 43 59 554 969 67213 39 65 391 944 95 68900 33 41 62 143 78 264 908 69108 256 536 718 839 961 70150 305 512 665 980 90 71087 106 527 635 908 80 72019 67 310 37 68 598 640 732 946 52 64 73021 81 175 333 417 663 904 24 37 70 74148 75 206 29 442 54 501 90 640 47 75099 282 369 474 547 70 800 99 962.
- 76033 235 536 706 77012 375 427 48 551 667 84 826 78094 306 425 510 644 817 39 79202 985 795 939 80936 182 286 307 31 37 411 28 85 583 648 96 915 81027 575 663 68 924 28 63 82037 211 542 83 715 840 83173 91 333 59 407 14 656 807 944 84115 430 530 829 85203 28 487 507 706 805 977 80606 196 301 584 93 655 84 87017 260 418 816 19 52 86 88037 110 218 496 750 55 89165 87 253 500 712 93029 200 35 334 63 446 753 943 83 91185 228 314 457 503 632 35 76 709 857 92021 276 333 97 647 57 730 862 959 93043 266 344 61 403 63 503 720 79 82 849 910 34312 58 97 430 561 686 703 39 95019 111 37 225 60 453 533 618 26 72 809 6356 83 453 982 97120 80 371 87 414 572 89 683 897 942 98039 147 54 89 215 30 80 655 73 93018 316 64 620 748 100012 219 51 847 77 622 863 16142 285 306 72 428 81 779 102018 147 670 701 31 33 851 103412 767 845 164077 603 05 48 77 105051 98 156 292 409 706 836 106136 324 423 541 619 742 837 77 167102 304 36 83 593 762 810 12 46 73 108975 150 64 224 427 502 710 821 5. 169474 346 525 840 83 704 96 110085 98 387 513 784 93 837 111252 331 33 84 540 117 989 112087 150 249 529 35 693 113115 66 308 18 613 741 910 15 114036 580 721 814 990 115092 274 470 523 26 661 882 83 916 68 116106 260 644 795 979 117916 62 110 232 59 344 72 425 81 589 655 989 118026 128 218 675 52 716 46 94 809 15 69

O wysokiej sprawności silnika

stanowi dużo moc przy małym zużyciu prądu
Dlaczego nie zwłaszcz przy kupnie żarówki, czy jej wydajność światła stoi w odpowiednim, ekono- micznym stosunku do zużycia prądu? Małe zu- życie prądu o duże światło cechuje żarówkę ekonomiczną, żądajcie więc wszędzie żarówek

TUNGSTRAM

nr 6 632

- 119219 55 387 410 26 623 726 52 67 85 120132 92 302 46 429 76 121185 203 31 315 603 755 858 912 122009 10 82 175 435 596 638 52 76 967 123085 168 242 89 501 70 690 703 93 895 951 124063 298 551 752 125064 279 395 465 580 621 756 80 925 87 126008 37 376 79 93 434 559 925 127071 86 145 255 89 339 670 796 128280 496 526 698 704 820 129166 327 401 583 769 99 901 130003 70 195 769 99 879 131025 376 481 785 804 17 132084 93 108 45 48 555 80 8853 133106 298 428 767 880 927 134110 462 67 565 696 814 52 135068 158 477 84 616 770 90 908 136130 253 580 650 830 60 137021 54 124 228 29 406 77 83 633 71 791 813 31 962 138068 103 232 393 424 98 577 607 53 803 139095 325 30 479 588 878 901 19 140129 31 321 67 82 417 544 95 635 706 61 141061 327 50 32 467 510 69 621 942 142038 191 519 76 662 86 757 59 96 876 976 143008 15 84 572 88 683 726 846 922 144386 451 56 69 77 84 510 30 99 720 145061 120 259 461 99 576 84 708 906 146086 111 55 221 53 57 373 404 585 700 147017 142 526 48 640 807 86 915 128 54 186 370 502 616 34 789 149025 136 84 201 90 308 45 416 57 730 865 70 87 912 42.
- 150113 86 676 278 372 439 546 702 813 909 52 151138 86 676 278 372 439 546 702 813 909 52 484 792 998 53028 151 202 24 507 57 800 24 507 57 800 24 154156 277 89 547 96 630 734 79 904 32 155019 35 173 215 396 473 706 83 156973 107 26 202 351 582 1570 4 332 61 658 774 853 911 64 158004 37 106 645 920 63 77 159098 114 87 692 891 166211 345 52 53 487 586 97 400 161035 42 56 136 286 456 546 788 947 162034 240 47 67 93 340 46 457 628 859 95 97 904 163477 514 73 638 95 97 747 801 975 164253 410 642 873 989 165026 31 110 312 555 58 614 98 700 166009 149 768 894 984 167405 144 72 219 50 560 653 168024 476 84 608 720 169073 130 224 544 747 83 814 972.

- 70 87 43045 65 753 44100 222 30 367 917 45086 122 200 406 53 947 43 26022 75 26 475 556 788 553 47224 302 420 523 35 48108 231 681 759 947 49197 249 323 59 404 35 622 3 50140 412 43 632 714 96 939 74 36 51111 415 38 920 52087 284 92 306 12 31 88 96 589 90 634 79 766 53313 31 42 71 468 581 755 72 893 54207 39 445 624 67 942 55019 139 564 7 49 703 876 936 90 56084 96 140 507 403 703 31 811 57018 20 176 216 343 513 622 917 58066 120 453 801 90 938 61 59030 327 45 133 309 38 795 833 60025 34 77 142 302 9 426 2 528 666 75 906 61009 17 112 39 78 259 365 93 408 34 50 93 515 760 64 891 62008 43 273 569 077 63085 283 90 367 607 719 64114 389 412 71 634 62 742 99 856 83 85 65020 47 247 84 580 96 633 40 740 93 958 92 66167 239 342 464 631 35 73 78 79 867 93 948 67345 68 82 452 30 712 68261 90 93 342 75 93 629 56 715 994 69118 95 367 91 453 533 58 695 708 860 67 70 70294 315 57 701 818 906 71268 433 504 37 814 21 33 72089 149 98 303 415 913 73002 29 522 77 78 918 26 82 74216 53 75027 73 151 258 312 49 68 626.
- 76038 40 90 343 480 562 30 762 877 77074 192 200 51 83 321 36 529 630 730 68 848 78155 56 205 28 95 310 64 492 94 651 57 61 931 99 79332 179 145 493 585 754 63 80026 231 319 69 448 57 524 82 81041 98 289 348 486 757 82242 56 377 617 745 83181 259 451 579 605 15 24 700 56 816 81 940 84072 313 31 43 60 503 14 19 23 25 84 98 604 763 85022 57 78 413 697 732 63 518 936 86064 225 32 564 68 829 87200 338 450 94 717 947 89148 58 65 327 36 495 553 89078 100 342 64 611 58 812 14 30 90268 78 124 32 533 43 98 604 77 700 880 90 918 81032 344 62 67 91 419 653 712 26 81 92120 234 337 564 719 35 881 93162 287 355 68 473 98 634 703 830 99 916 75 94060 66 199 291 317 82 409 558 95 704 88 916 93 95047 183 252 364 529 610 58 65 820 96092 127 92 416 19 525 40 626 62 746 835 81 970 87095 200 329 432 597 623 728 957 98059 359 82 976 99032 60 165 255 546 314 70 765 982 100155 78 90 258 384 411 75 692 704 31 96 853 92 101018 51 253 346 63 616 847 964 65 102127 466 598 605 729 75 904 103101 13 558 85 811 23 913 34 104088 234 310 552 64 928 44 86 105239 558 690 785 901 44 79 106153 542 107111 65 70 219 435 569 802 108020 21 65 93 155 623 72 722 812 58 109060 73 105 224 36 63 788 96 53 110007 268 453 75 653 940 111090 134 51 57 82 277 343 46 698 867 96 112032 35 265 66 85 357 97 883 113022 276 425 82 568 87 781 875.

Główna wygrana II klasy 200 000 zł padła na numer 66 921 w KOLEKTURZE JULJANA LANGERA

- Ciągnięcie popołudniowe.
- 2 000 zł nr 84076
- Po 1 000 zł nr 6579 17689 145896.
- Po 500 zł nr. r. 24431 33324 35892 68088 77072 96273 120376 141513
- Po 400 zł nr. 773 956 6173 17168 65617 69129 55873 120973 128644 138159 164131 163342
- Po 250 zł nr. 14601 15627 33263 39576 44965 46015 57736 65416 65798 69082 69352 73416 81018 89781 96558 97321 13431 161323 167350
- Po 200 zł nr. 7998 12062 13676 16501 23567 25709 26827 38434 38821 39213 40721 41939 42614 43000 48234 51174 55817 65890 71716 71

Dnia 19. bm o godz. 5.45, zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz kochany brat, szwagier i wuj, ś. p.

Stanisław Karpiński

przeżywszy lat 54 Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 22. bm. o godz. 15 z kostnicy Zakładu Nieuleczalnych, ul. Sielska w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążona
żona wraz z rodziną.

dg 2243

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki. Poznań
Klaszorna 14. Tel. 27-69

Ekspedjentka

(dysponentka)

rutynowana siła kupiecka branży włóknistej, wymowna, przystojna, do przyjmowania klienteli oraz do nadzoru ekspedycji potrzebna zaraz na stałą posadę. Zyciorys, odpisy świadectw oraz fotografie proszę skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zg 20 523

Kto wypożyczyby na pierwszorzędny obiekt ca 30 do 40 000 zł za pełnym zabezpieczeniem na krótszy czas. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zg 20 518

Kafle do pieców

szmelcowe i szamotowe w różnych kolorach, kamionkowe płyty posadzkowe oraz glazurowane płyty ścienne do wykładania ścian i posadzek w łazienkach, kuchniach, w składkach, rzeźniczkach, piekarniach itd. posiada stale na składzie

Gustaw Glaetzner

Poznań 3
Jasna 19. tel. 63-28-65-80.
Składnica:
Kraszewskiego 10.
Pg 5684-46-25

Zarząd leśny Drzewczkowo pow. Leszno ma do oddania

ca. 3000 świerków (choink). zg 20512

Kierowniczką składu fabrycznego cukrów i czekolady z gwarancją gotówkowej potrzebna. Oferty Kurjera Poznańskiego zg 20 515

KAFLE

w różnych kolorach. Posadzki z płyt i terrazzo. Opierzenia ścian płytkami glazurowanymi najkorzystniej w firmie
STEFAN PEŁCZYŃSKI, Poznań,
Dworzec Towarowy ul. Towarowa.
Telefony: 76-05. 76-56. Pg 5713-16.10

BOLESŁAW ZIŁKIEWICZ
POZNAŃ-NOWA 8 m. 33-35
SPECJALNY MAGAZYN WYPRAW KUCHENNYCH POLECA W WIELKIM WYBORZE NIERDZEWNE NOŻE KUCHARSKIE-RZEZNIČE
Ceny niskie przeliczone z oszczędnością "Hodol"

Zające, dziczyznę, drobię, masło i owoce
"Jaserna"
St. Trzcinańska
plac Sapiieżyński 2.
zg 20 522

Polowanie z dogodną komunikacją, odstąpię. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zg 20 521

Szkoło

okienne, ogrodowe, dachowe, kit i t. d.
szyby wystawowe i lustra
hurtownie — detalicznie
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Sp. Akc. Pg 5 417-32-91
Poznań, Mała Garbary 7a. Tel 28-63.

Specjalnie dla znawców

anody o wymiarach dwa razy większych. Te wspaniałe anody o niespożytej trwałości warto obejrzeć nawet o ile się nie kupi. Cena 18,90 zł. Mat. Poznań, Składowa 5/7. dg 1998

PARCELA BUDOWLANA

Aleja Wielkopolska, pierwszorzędny obiekt ca. 3000 kw. mtr (przy s.c.mym przystanku tramwajowym) przystosowana do budowy, piyta betonowa, żwir, wodociąg, wapno, całość dobrze opiotowana, ziemia o wysokiej kulturze, stawek zarybiony. Rzecz tylko dla poważniejszego amatora z gotówką (wprost od właściciela) na sprzedaż. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod 47,27. Pg 5750-47,27

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Sulęcinku i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisana w księdze gruntowej Sulęcinek tom III wykaz liczba 80 na nazwisko rolnika Stanisława Ostafina w Kopczynowie i jego żony Anny z Rusińskich, żyjących w ogólnej wspólności majątkowej zostanie w drodze egzekucji przymusowej dnia 4 stycznia 1934 o godz. 11 przed południem wystawiona na przetarg przed niżej oznaczonym Sądem pokój nr. 13. W obrębie Sulęcinka położona nieruchomość składająca się z domu mieszkalnego z podwórzem i ogrodem domowym, stodoły, obory, chlewa, domu gospodarczego, szopy do narzędzi i wagi, rola, łąka, las, woda, pustki obszaru 127,30,54 ha. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego 141,35 talarów: wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 300 mk. Matrykuła art. 76: księga podatku budynkowego liczba 65. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 3 marca 1932 r. Środa, dnia 28 października 1933 r. Sąd Grodzki. ng 6234

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11

1. SPRZEDAŻE

Magazyn mebli
Józef Baranowski
Wrocławska 19
Ceny najniższe. Pg 5427-33,97

Wysprzedaż całkowita
Ceny likwidacyjne
starożytno i okazyjne Meble srebra porcelane obrazy żyrandole broń starożytna wiele innych Antykarnia Antoniego Pióro Al. Marcinkowskiego 28
Pg 5 465-45 44

Restauracja
ładnie urządzone i dobrze zaprowadzone wydaje obiadów 150, z powodzeniem porozumień rodzinnych zaraz sprzedam. Adres wskazę Kurjer Poznański zdg 88 859

Fortepian
znanej marki, śliczny ton sprzedam Opiełńska. Aleje Marcinkowskiego 11 zdg 89 254

Bernardyny
młode rodzone 16-go września poimportowanych rodzicach, posiadających rodowody najslawniejszych hodowców Szwajcar i Niemiec mam znów na sprzedaż Jedyna hodowla prawdziwych wspaniałych Bernardynów w całej Polsce Na odpowiedź proszę znać. A. Stachowski Debowałaka, pow. Wąbrzeźno (Pom.) zdg 79 258

Okazyjnie
podarki gwiazdkowe „Lamus” Strzelecka 1. Pg 5 712-57,367

Obudowania
do kanał garnitury klubowe materace tapczany szfyonierka najtaniej Dom Komisowy Wrocławska 6/8 Pg 5411-43,44

Motocykle
Matchless oraz Raleigh po cenach wyjątkowo niskich. Dogodne warunki. Moto-Sport, dawn. Koszczyński Wielka 12 m. 8. Pg 5432-32,17

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny inne rzeczy Dom Komisowy, Podgórna 2. Pg 5416-10,38

Parasole
deszczowe
oraz wszelkie naprawy wykonuje Wytworka Parasol Wielka 27/29
dg 2010

Restauracja
istniejąca 28 lat, dobrze prosperująca, bez konkurencji na sprzedaż wraz z kompletnym urządzeniem, cena 2 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 2 179

Piekarnię
sprzedam Poznań Adres Kurjer Poznański zdg 88 995

Sklep wojskowy
(kantyna) korzystnie wraz z towarami i urządzeniem na sprzedaż. Oferty pod zdg 88 818 Kurjer Poznański

Meble
najtaniej A. Baranowski
Poznań Podgórna 13
Pg 5420-28,59

Siano ogrodowe
w ilości około 300 q posiadają do sprzedaży Ogrody Kórnickie. Informacyjną udziela Dyrekcja Ogrodów Fundacji Kórnickiej w Kórniku telefon 33 zdg 2106

100
mórg buraczanej zabudowaniem inwentarzem blisko Poznań: stacji sprzedam zaraz wpłata 20 000 — Wedzikowski Poznań, Piekary 11 zdg 89 009

Plaszcze damskie, kapelusze oraz obsady futrzane
w obniżonym wykończeniu przy cenach najniższych, specjalny dział miarowy poleca Szczańska Ska Wodna 1 — Przyjmujemy asygnaty „Kredytu”.
Pg 5438/9-41,91

Meble
jadalne solidna wartościowa, dywan duże lustro Trumeaux, sypialnie wskutek zwinięcia mieszkania zaraz sprzedam za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 085

Angielkę
westfalską sprzedam, Górczyńska 52 zdg 89 010

40
mórg buraczanej blisko Poznań: stacji nadające się na ogrodnictwo sprzedam wpłata 12 000. Wedzikowski Poznań, Piekary 11 zdg 89 012

Skład
z regałami sprzedam zaraz, Małeckiego 13 skład owoców. zdg 89 041

60 mórg drenowanej
nadzwyczajnie inwentarze, 6 pokoi 28 000, wpłaty 15 000 sprzedam. Strobel Poznań Pamiętowska 15. zdg 89 218

Futro
męskie prawdziwy seal bizam — bardzo dobrze utrzymane korzystnie. Długa 11, m. 6. zdg 89 008/99

Skład
nabiału, owoców urządzeniem towarami, mieszkaniem. Adres Kurjer Poznański zdg 88 997

Parcele
5 000 mtr kw sprzedam okazjnie na bardzo korzystnych warunkach. Zgłoszenia Maciejewski ul. Zwierzyniecka 8 telefon 62-66 zdg 89 004

Gospodarstwo
pod Inowrocławiem 54 morgi pieszno-buraczanej ziemi, dobre budynki sprzedam korzystnie. — Zgłoszenia Nowakowski — Puszczykowo pod Poznaniem, ulica Wysoka. zdg 86 260

Serwis
do motyki 12 osób Adres Kurjer Poznański zdg 88 998

Futra karakulowe
w wielkim wyborze oraz srebrne, piżmowce popielice, seadowe skóry każdego rodzaju wydry, białmy poleca tania Łajewski, Gwar-na 20 zdg 2210

Gramofony — Płyty
mechanizmy — naprawy poleca F. Balon Woźna 12 zdg 79 539

Pewna egzystencja!
Skład kolonialny z wyszynkiem w wielkiej gminie i maletności z kompletnym inwentarzem (nowoczesny dom) połączony z rzeźnictwem i piekarnią do tego 10 do 100 mórg ziemi pszennej, naturalnie na sprzedaż. Stacja kolejowa — szkoła na miejscu. — Zgłoszenia reflektantów dysponujących gotówką Kurjer Poznański zdg 2199

Piec
żelazny szamotowy tania. Luboń Dworcowa 4 — 1 zdg 89 038

Piecy
kuchenne kafłowe przenośne tania. Milich, Dolna Wilda 21 zdg 88 467

Willa
nowa pięciopokojowa. — wpłaty 14 000 przebiecie amortyzacji Malecki Rybaki 20 a zdg 89 109

Parcele
Dabrowskiego korzystnie, ślicznie położone wpłaty 100 złotych. „Osadopol” Rzeczpospolitej 9. zdg 89 078

Drogerję
centrum cena 5 000 zł sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 021

Ford
27 rocznik nowe opony w bardzo dobrym stanie korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 88 960

Futro
karakulowe. Plac Sapiieżyński 2 a m. 16. zdg 88 978

Futro
kurtka okazjnie Zalewski Małtejski 56. zdg 88 969

Sprzedam
32 morgi własność prywatna od Poznań 16 km, stacja kolejowa połączenie autobusowe z Poznaniem Oferty Kurjer Poznański zdg 88 970

Walizki szkolne 1,40
Czyste, Szkołna 11. Własna pracownia. Pierwszorzędne wykonanie Pg 5 751-47,6

Radjo
Marconi prąd zmienny okazjnie Oferty Kurjer Poznański zdg 89 183

Wózek
dwukołowy na resorach do 250 kg okazjnie na sprzedaż Zgłoszenia Al. Marcinkowskiego 76. Li-zi dom ogrodowy u portiera. zdg 89 186

Najkorzystniej Meble — Antyki
Porcelana — Dzielę Szukalski. — „Mars”. Wielkie Garbary 41. zdg 89 172

Skład
kolonialno — delikatesowy z towarami korzystnie sprzedam Pawilon, Marsz Pochła 15. zdg 89 165

Maszyna
damska. Dominikańska 1, m. 1. zdg 89 247

Lokomobila
Lanza 12 atm w bardzo dobrym stanie za gotówkę 2 800 złotych natychmiast do sprzedania. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 235

Samochód
ekonomiczny dla handlarza podróżującego 500 „Autopark” Focha 37. zdg 89 069

Największy wybór Najniższe ceny
Szkła stołowego — Porcelany — Alpaki — Hurtownia Szkła 27 Grudnia 4, I piętro. zdg 2 285

Godziennie
świeże baterie uznane za najlepsze dostarcza Kastor św Marcina 55. zdg 2 205

Maszynę
damską Singera tania Sienna 10, m. 2. zdg 89 064

Plaszczy
zimowy sprzedam tania „Olimpia, Katakajaka 11a zdg 89 101

Klubowy
garnitur jak nowy sprzedam okazjnie Skarbowska 21 mieszcz 28. zdg 89 275

Skład
kolonialny magiel obszerne mieszkanie 7 000 Adres Kurjer Poznański zdg 89 154

Ford
kryty, nowoczesny 1250 Jakóba Wujka 8. zdg 89 126

Pianino
tania sprzedam, Kraszewskiego 9 mieszkanie 4 zdg 89 163

Rower
męski dobrym stanie sprzedam. Londyńska, Maszalarska 8. zdg 89 161

Rzeźnictwo na p. G. Śl.
do wynajęcia i wszelkie przedmioty rzeźnicze oraz meble koń i wóz do nabycia razem za 6 000 zł. Zgłoszenia piśmienne Kurjer Poznański zdg 89 225

Chevrolet — Fiat
części z rozbiórki tania. Mylna 10 zdg 89 217

Skład
galanterji tania sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 212

Wózek
dziecięcy sprzedam. Obejrzyć 1-3 Wieleska, Warszawska 4. rg 4 883

Kasa National
w dobrym stanie tania na sprzedaż, Św. Wojciech 31 mieszcz 10. zdg 89 271

Futro
czarzen żrebacki, nowe, sprzedam. Poznańska 28/30, m. 3. zdg 89 234

Samochód
Ford, oryginalny, limuzyna 4 osobowa, bardzo dobrze utrzymany korzystnie sprzedam za gotówkę. Poznań, Obornicka 43, m. 6. zdg 89 230

Majątek
470 pszena rowina, drenowane zabudowania, inwentarze, kompletne, 120 000 wpłaty 40 000. — Kwiatkowski Gniezno, Lecha 4 zdg 89 227

Kto pragnie korzystnie kupić
Porcelane — Serwis — Szkło — Kieliszki — Alpaki — Nakrycia — Prezenty — Wyprawy — niech korzystnie z sprzedawcy w Hurtowni Porcelany, Wrocławska 24 (tylko podwórze). zdg 89 192

Nadzwyczajna okazja
kompletne pokoje, używane jak nowe, gabinet męski, nowoczesny 3 jadalne, zegarem krzesła skórzane, 3 sypialnie lustra marmury, saloonki, garnitury klubowe, kuchnie westfalskie piece gazowe do pieczenia, maszyny damskie woszczane Woźna 44 Polski Dom Komisowy, przy St. Rynku. zdg 89 257

Salon
fryzjerski dla pań panów przy ruchliwej ulicy śródmiejskiej Poznania sprzedam za przystępną cenę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 256

Sprzedam
podwozie z ozumieniem motor i chłodnicę Garezę Jakóba Wujka, garaż 43. zdg 89 250

Piekarnia
z całkowitą urzędowaniem składem i w piekarni od zaraz do objęcia Pieszkowo, powiat Środa. zdg 89 104

Pianino Ekego
w dobrym stanie tania na sprzedaż Św. Wojciech 31, mieszcz 10. zdg 89 270

Kamienicę
4 piętrowa komfortowa dochód 18 000 sprzedam wyjeżdżając Oferty „Par” Poznań Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 57,371 Pg 5 705-57,371

Parcela
pod wille ca 1 000 m kw, przy ul. Solackiej korzystnie do sprzedania za gotówkę. Zgłoszenia „Par” pod 47,19. Pg 5 747-47,19

Skład
spożywczy centrum sprzedam. — Hala Targowa, Stary Rynek — Ratuszowa 35 rg 4390

5. KUPNA

Foksteriera
małej rasy czystej do roku staro kupie okazjnie Zgłoszenia Oredownik dg 2223

Teszynę
6 m/m mało używaną jedno lub wielustrzałową kupię Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 88 769

Poszukuję
Chaping używany w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 762

Pianino
kupię, Dabrowskiego 33, restauracja. zdg 89 030

W Sołaczu
jednomieszkaniowa wille kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 035

Kupię
aparat radiowy używany Oferty Kurjer Poznański zdg 89 016

Dom
mniejszy składem kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 89 019

Złoto
stare zegarki, lańcuszki branzoletki broszki pierścionki i inne kupuję Aleje Marcinkowskiego 23 „Occasion”. zdg 89 068

List
hipoteczny na pierwszym miejscu 5-10 000 zł kupię. Oferty z podaniem ceny do „Słowa Pomorskiego” Toruń pod „Hipoteka”. ng 6628

Rower
trójkółowy używany kupię. — Zgłoszenia telefon 2789 i Kurjer Poznański zdg 89 055

Gramofon
kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 89 060

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 201

P. Feglarską
proszę podać adres Kurjer Poznański zdg 89 055

Motocykl
3/4 do 5 hp kupię okazjnie za gotówkę. Marke cena Kurjer Poznański zdg 89 269

Kupię
20 kur Leghornów młodych Golembka Grunwaldzka 17 mieszkanie 4 zdg 89 038

6. KAMIENICE

Kamienicę
kupię Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 87 604

Kamienicę
sprzedam dochód 13 500, wpłaty 70 000. Malecki Rybaki 20 a. zdg 89 113

Administrację
przyjme. Właściciel realności prawnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 065

Wille
nowa dochodowa z wolnym mieszkaniem i ogrodem za Diakoniskami sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 097

Kamienicę
czteropiętrowa komfortem dochód 14 400 — 120 000 wpłaty 80 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 185

Poszukujemy
kupna wille w Poznaniu Osiecki Piłtner, Poznań, Garbka 25a. zdg 89 202

Dom mieszkalny
w którym miesi się wielki skład rzeźniczy z chłodnią nowożytny położony przy głównej ulicy wielkiej miejscowości przem Górn. Śląska (26 000 mieszcz) zaraz do sprzedania. Oferty do Kurjera Poznańskiego w Poznaniu pod zdg 89 222

Wille
komfortowa 10 pokoi. — wpłaty 10 000 kamienicę II ptr. 15 000 wpłaty kamienicę z ogrodem Winiary 10 000 wpłaty sprzedam — Strabel, Pamiętowska 15. zdg 89 219

Willa
nowa, dwumieszkaniowa, 13 000, wpłaty 1 000, Kossmann, Fredry zdg 89 231

7. PIENIADZ

15 000
poszukuje na dom średnim mieście Pomorza i hipoteka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 88 133

Poszukuje kapitału
celem wypłacenia i hipoteki w wysokości 10 000 dol am Kapitał będzie zabezpieczony w czystej walucie — Przedsiębiorstwo wartości 500 000 zł Oferty proszę kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 89 221

1 000 zł
poszukuje dobry procent. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 171

Wspólnika
kapitałem 4 000 przym. skład narożnikowy, centrum miasta Poznań, dobrze prosperujący. Szuka decyzyj. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 127

4 000
poszukuje zabezpieczenia hipotecznego. Oferty Kurjer Pozn zdg 89 252

2 500
poszukuje 50 mies. zastaw. mieszkania ozrodem. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 036

8. DO WYNAJECIA

2 mieszkania
3 i 2 pokojowe wprost od gospodarza Zgłoszenia Górna Wilda 101 m. 1 zdg 88 980/100

Ubikacje
frontowe, średni e.s.c., na cele przemysłowe handlowe przytem można zamieszkać wynajm. Informacje Wędzikowski, Piekary 11. zdg 89 238

Trzypokojowe
lazienka 64 dwupokojowe 32, jednopokojowe 22 wynajm. zaraz „Pawilon”, Marszałka Focha 15. zdg 89 266/67

6
komfortowych dużych pokoi i centrum odnowionych przy Ogrodowej zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 88 763

Dwa
pokoje trzy pokoje kuchnia zaraz, czynsz miesięczny gospodarz Pałac 36

Pokój
i kuchnia do wynajęcia Górczyn ul. Raclawicka 53 zdg 88 967

Willa
jednorodzinna 6 pokoi i przynależności elektryczność centralne ogrzewanie, telefon zaraz do oddania okolica Szlagu Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 88 971

3 pokoje
III p. front. wygodny, słonec 75 zł rok zdy. Przejście mebli ul Bukowska. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 025

Czteropokojowe
i siedmiopokojowe komfortowe wynajm. gospodarz. Małty 48/49 Portier zdg 89 052

Czteropokojowe
z wygodami w centrum za ustawowe komorne. Wzrostek odnowienie własnym kosztem. Wiosna Zielona 3 mieszkanie 15 zdg 89 074

Jednopokojowe
20 dwupokojowe 30 trzypokojowe 50 także Seida Młyńska 4, mieszkanie 2 zdg 89 117

2
pokoje kuchnia przynależności. Willa Czesiochowska 11. zdg 89 156

Próżny
centrum i piętro od gospodarza miesięcznie 25— (kosztu renowacji) Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 064

Dwupokojowe
kuchnia wolne, odnowione. Lodowa i. przy Rynku Łazarzskim. Gospodarz. zdg 89 063

3 pokoje
kuchnia, lazienka wolne. Wybiekiego 5, gospodarz. zdg 89 039

4 pokojowe
komfortowe połowa wili przy Parku Wilsona Kurjer Pozn. zdg 89 133

4
pokoje komfort. II. centrum — wolne wskaże Swiercz. Znanowskiego 18 zdg 89 197

Dwupokojowe
frontowe słoneczne balkonowe, kuchnia średni e.s.c. — roczny czynsz wprost gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdg 89 182

300
wolnych mieszkań każdego rodzaju Pośredniczy bezpłatnie. Zrzeczenie właścicieli kamienic Wierzbicice 27. zdg 89 176

Mieszkanie
szesnastopokojowe, słoneczne odnowione. Małty 63 mieszkanie 6. zdg 89 100

Dwu
pokojowe mieszkanie, centrum wynajm. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 244

5 pokoi
słonecznych, komfortowych centralne ogrzewanie, i piętro wynajm. Grodziska 6 przy Ostroga. zdg 89 261

Mieszkanie
trzypokojowe Łazarz wydzierżawia gospodarz Oferty Kurjer Poznański zdg 89 162

Trzypokojowe
wynajm. gospodarz Górna Wilda 147 zdg 89 436

4 — 6 pokojowe
do wynajęcia Zgłoszenia Małty 50 mieszkanie 12 zdg 89 263

Mieszkanie
pokój kuchnia Marsz Focha 137 gospodarz. zdg 88 667

Mieszkanie
3 pokojowe (oddasze) z urządzeniem centralnym lazienka itd. zaraz do wydzierżawienia Dębiec Malinowa 9 Grzegorzewski. zdg 6 640

Pięcypokojowe
komfortowe I piętro, zdy. — Działyskich 7 mieszkanie 7. zdg 89 237

9. SZUKA MIESZK.

Dwupokojowego
krawcowa czynsz roczny Golus. Półwiejska 35 zdg 89 003

Trzypokojowego
mieszkania słonecznego w górnej części miasta poszukuje wprost od gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdg 89 081

Mieszkania
trzypokojowe, centrum zapłać czynsz zdy. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 102

Poszukuje
5 pokojowego mieszkania płatnik punktualny centrum wysokość czysta Oferty Kurjer Poznański zdg 89 138

2
pokoi kuchnia wprost gospodarza Czynsz 6 miesięczny zdy. Zgłoszenia Par 57 331 Pg 5 664-47.334

Poszukuje
4 pokoi, centrum, parter lub I piętro od 1 stycznia Zgłoszenia Kurjer Poznański re 4389

10. ZAMIANA MIESZKANIA

Trzynokojowe
wszelkimi wygodami na jeden lub dwa pokoje kuchnia za dopłatą. Adres Kurjer Poznański zdg 89 067

Trzy
Fabryczna na 2 śródmieście zamienie Oferty Kurjer Poznański zdg 89 240

11. POKOJE UMEBL.

Elegancki
Cieszkowskiego 8 m. 9. Tamże pokoi zdg 89 909

Giełty
ładny Małty 60 m. 1. zdg 88 906

Czysty
umeblowany zaraz lub 1. Sew. Mielżyńskiego 25 a II. m. 7 zdg 88 982

Przy Zamku
utrzymaniem. Waly Zygmunta Augusta 1 m. 8. zdg 88 974

Pokój
Półwiejska 39 m 10 zdg 88 972

Dwuosobowy
Wierzbicice 30a — 10. zdg 89 032

Frontowy
elegancki, czysty, sol. dnem. pan. pani. Nowy Rynek 13 i p. zdg 89 048

Pokoik
Grotzera 2 m. osz. 2. zdg 89 051

2 klatki
komfortowe telefon centralne, utrzymanie. Masztalarska 7 a I. p. zdg 89 006

Panu
utrzymaniem opał światła, opranie 100. Poczowa 5 mieszkanie 11. zdg 89 071

Dwuosobowy
Mielżywiec 16 m. 8. zdg 89 079

Małżeństwu
lub panu. Staszica 4 mieszkanie 4. zdg 89 036

Pokój
dwom panom elektryczność — Wierzbicice 22 m. 7 zdg 89 124

Dwuosobowy
słoneczny Małty 39 — 6. zdg 89 115

Jedno
dwuosobowy Fredry 3 mieszkanie 17. zdg 89 111

Dwa
razem lub osobno dwie osoby. Jeden Wierzbicice 37 — 9 zdg 89 155

Pokój
słoneczny, małżeństw 2 osoby Grunwaldzka 33 m. 7. zdg 89 207

Dwuosobowy
słoneczny, cieple, elektr. zaraz albo I. 12. Kreta 23 m. osz. 2. zdg 89 103

Pierwszorzędny
inteligentowy Wielka 7. m. 8. zdg 89 100

Frontowy
elegancki elektryczność panu. Strzelecka 26 — 3 zdg 89 145

Wrocławska 5
mieszkanie 4. zdg 89 135

Pokój
z wygodami Waly Jana III 9, mieszkanie 7. zdg 89 195

2
umeblowane przyzwołe pokoje do wynajęcia Sew. Mielżyńskiego 28 mieszkanie 5. Objeźdź można od 19—21. zdg 89 194

Wielka
18 — 12 a. czysty utrzymaniem (bez). zdg 89 193

Niekrepujący
elektryczność lazienka Łakowa 16 mieszkanie 9. zdg 89 191

Pokój
kulturalnemu, klatk. schodowej Aleje Marcinkowskiego 5. m. 10. zdg 4305

Pokój
1 — 2 osoby Kodernika 5 mieszkania 9. zdg 89 178

Centrum
małżeństwu używaniem kuchni, elektryczność Skusarska 2 m. 13. zdg 89 206

Klatce
Orzeszkowej 16 górny dzwonek dz 2239

Urządnik
kawaler skromnego niekrepującego śródmieściu Oferty Kurjer Poznański zdg 89 166

Pokoju
umeblowanego w bliskości Starożytnego Rynku nie wyżej 2 piętroszukuje stały solidny lokator. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego re 4388

22. ROZMAITE

Oblady
dobre szkiełki Oferty Kurjer Poznański zdg 89 050

Futra
modernizuje odświeżam fachowo także Załewski Małty 56 zdg 88 063

Przedsiębiorstwo

handlowe nawiąże kontakt z dostawcą masła stolowego w ilościach od 10 20 beczek tygodniowo. Przy składaniu ofert należy podać cenę jednostkową. Oferty składane należy do Kurjera Poznańskiego pod zdg 87 888

Półrocznego
chłopczyka zdrowego iadnego, matre niebieskie oczy, odda dobrej rodziny niecierpliwie matka. Oferty pod zdg 89 224 Kurjer Poznański

16. OSOBISTE

Wszystkich
zainteresowanych Józefem i Zdzisławem Wyczałem proszę o adres do Kurjera Poznańskiego zdg 89 136

21. ZGUBY

Osobę
która mi zabrała p.atek 17. plau Sapieżyński łorebke proszę o zwrot zawartości, równocześnie unieważniam znizke kolejowa. Maria Rumińska Zielona 3 mieszkanie 20 zdg 88 952

Zgubioną
rekawiczkę beżową za wynagrodzeniem Oferty Kurjer Pozn. zdg 88 975

23. OŻENKI

Wdowiec
bezdzielnym posiadający ok 250 000 zł z braku znajomości poszukuje starszej panny lub wdowy do lat 40 z odpowiednim majątkiem w rzeczywistości mejskiej lub wiejskiej. Cel matrymonialny. Zgłoszenia z fotografią, która się zwraca pod M. 315 Buro Zgłoszeń Bydgoszcz Dworcowa 54 ng 6345

Sierota
przystojna, gospodarna, lat 32 — własnym mieszkaniem szuka poważnego pana. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 037

Kupiec
przystojny samodzielny, posłubi krawcowa Oferty Kurjer Poznański zdg 89 073

Inżynier
chemik, lat 36 kawaler, pozna. inteligentna towarzysze życia do lat 30. Pośrednictwo mile widziane. Miałek pożądany dla wspólnego dobra. Oferty fotografja do Kurjera Poznańskiego pod zdg 89 152

Zyczenie gwiazdkowe
Poszukuje żony dla mego brata, prawnika, lat 33, wzrostu średniego, solidnego, najchętniej wdowy, może być dzieckiem. Oferty pod zdg 89 220 Kurjer Pozn.

Wielkopolanka
starsza panna przebywająca na wsi, widzi za paną poważnego wykształconego, nie podziwiająca, nie potrzebująca, majątku. Biura wkluczone. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 265

24. NAUKA

Kursy kroju
szyła roboty ręcznych waruńki bardzo korzystne. Marij Maglaleny 1 m 7 zdg 2024/9

Korepetycyj
zakre gimnazjum oraz konwersacji polskiej i niemieckiej dobrze i tanio udzielam. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 336

Kurs
przygotowawczy do Szkoły Budowy Maszyn Małty 2 m. 6 zdg 88 167

Francuzka
rodowita młoda z przychodzeniem do domu potrzebna do konwersacji ze studentką. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 986

Szkoła Tańców
Adeli Szczurkówny
wyucza bezkonkurencyjne — Wrocławska 14 zdg 89 026

25. MUZYKA

Saksofonista
Akt potrzebny Oferty Kurjer Poznański zdg 89 058

Nuty
na obsadę sa. onowa tania. Prusa 20. m. 11. zdg 89 059

Strojenia
naprawy fortepianów przeprowadza fachowo tania. Drygas Podgórna 10a zdg 89 130

26. ROZRYWKA

Św. Mikołaj
dodatek kolorowy upiększa nowy program „Byłem Ci wierny” z Ronaldem Colmanem w kinach Oleon i Colosseum. Pg 5 714-46.105

Kino „Stinks”
wielki dramat pokusy i zdrady „Blaski i ciemne miłości”. zdg 88 926

Londyńska
Masztalarska 2, zapowia swym gościom miły wieczór. Koncert. zdg 89 160

27. SZUKA PRACY

ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Kuśnierka
szuka pracy w dom Oferty Kurjer Poznański zdg 89 042

NIE DAJE PAN OGŁOSZENIA PO TO
aby wydać pieniądze, lecz by osiągnąć pożądaný skutek.
Klisz lub rysunek, dostarczony przez nas, podniesie wartość ogłoszenia i doda tak przekonującą wymowę, zawierającą tem samem ów pożądaný skutek.
Prosimy porozumiewać się stale z nami i przeglądać bez zobowiązania nasze katalogi z kliszami i rysunkami.
Dział Propagandowy
Wydawnictwo
Drukarni Polskiej S A w Poznaniu
św. Marcin 70
„Kuriera Poznańskiego”
„Orędownika”
„Wielkopolanina”
„Jutrzejki Polskiej”
Telefony: 44-61, 14-76, 33-07
35 24, 35-25, 40-72

Inteligentnym
Grunwaldzka 13. m. 10. zdg 89 181

Giełty
1 — 2 osobowy, centrum. — Łakowa 10 I. prawo. zdg 89 239

Frontowy
Dąbrowskiego 50 — 4 zdg 89 215

Frontowy
umeblowany, elektryczność centralne ogrzewanie, telefon. Krzeszowskiego 12 m. 3. zdg 89 210

Jedno, lub dwuosobowy
czysty, cieple, frontowy przy milej rodzinie zaraz wolny Długa 4 mieszkanie 10. zdg 89 272

Pokój
młdy, cieple utrzymaniem, Słowackiego 16 m. 1. zdg 89 260

Pokój
utrzymaniem dla uczennicy szkolnej. Mostowa 20 m. 5. zdg 4399

15.—
mały pokój Jeżycka 33 — 2. zdg 89 189

Ratajczaka
11 a mieszkanie 85 zdg 89 183

12 SZUKA POKOJU

Pan
poszukuje pokoju z telefonem centrum miasta Oferty Kurjer Poznański zdg 89 006

Małżeństwo
poszukuje pokoi umeblowanego śródmieściem 25—30 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 049

Niekrepującego
śródmieście, niedrogo szuka pani. Cena Kurjer Poznański zdg 88 267

Starsza pani
poszukuje małego pokoiku 10—12 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 075

Poszukuje
2 pokoi próżnych względnie częściowo umeblowanych z używaniem kuchni lazienki. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 89 119

Urządnik
poważny bardzo solidny szuka pokoju z utrzymaniem tylko w lepszym spokojnym domu Pościel własna Oferty cena do Kurjera Poznańskiego pod zdg 89 143

Poszukuje
pokój umeblowany z podaniem ceny. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 132

Pokoju
używaniem kuchni Łazarz poszukuje małżeństwo 35 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 261

Szukam
pokoju od 18 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 242

13. LOKALE

2 pokoje
frontowe przy św. Marcinie na biura oddam zaraz lub 1. 1. 84 Oferty Kurjer Poznański zdg 87 707

Sklep
120 kw 2 okna piętro handlowe 200—100 kw jasne zaraz Wielka 27 Pg 5689-16.28

Kawiarnię - Winiarnię
Wyspiańskiego narożnik Małtyki
wynajm. zaraz właściciel domu Pokazuje portier zdg 89 033

Ubikacje
fabryczne 250 am do wydzierżawienia Oferty Kurjer Poznański zdg 89 167

Skład
z telefonem nadający się na filie do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 89 253

Lokalu
próżnego mieszkaniem bez bocznej ulicy śródmieściem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 248

14. DZIERŻAWY

Wydzierżawie
1300 mórg z em. buraczanej. — Pałuch. Poznań Kantaka 8/9. zdg 88 7888/9

Młyn motorowy
w pelnym ruchu przemiał 7½ tonn wydzierżawie Ewentualne wzniesienie nie wliczone. — Oferty Kurjer Poznański zdg 89 142

Hotel
w wielkiem mieście powstaniem w Wielkopolsce, w dobrem położeniu, całkowicie odnowiony z kompletnym urządzeniem restauracyjnym i przeszło 20 pokojami gościnnymi na bardzo korzystnych warunkach od zaraz do wydzierżawienia. Do przejęcia potrzebne około 12 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 6630

Wydzierżawie
ogrodniczo truskawki maliny porzeczki zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 89 263

Egzystencja
dla ogrodnika, ogród warzywny z restauracją w mieście do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański re 4393

Gospodarstwo
20 i 30 morgowe, zabudowaniem inwentarzem sortadami cena od dług uzody. Neczewo, poczta Kórnik, powiat Śrem. zdg 89 258

Marceli Dziennik
Ratajczaka 7 - Wielka 1 kapelusze — krawaty zdg 2 192

Wielka 1 - Ratajczaka 7
krawaty — koszule zdg 2 193

Kapelusze — Krawaty
Ratajczaka 7 — Wielka 1. zdg 2 194

Marceli Dziennik
Ratajczaka 7 — Wielka 1, kapelusze — krawaty zdg 2 195

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań centrum ulica Romana Szumańskiego 2 pierwsze piętro lewo drugie dom od placu Świętokrzyskiego zdg 88 411/2/3

Bilansista
poszukuje posady ustawa bilans zakładu i reguluje księgowość podatki i udziela lekcyj buchalterji. Oferty Defert Zielona 6. zdg 88 006

Rysunki
budowlane na wille domy czynszowe wykonuje tania Oferty Kurjer Poznański zdg 2237

Młyn
bez długu z powodu choroby zamienie na kamienie, donacje gotówka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 226

Bacność!!
Wszelka bielizna — prania i prasowania. Preżenie firan! Poznań Rataje ul. Wiosłarska. zdg 88 976/7

Strojenia
i reparacje pianin fortepianów oraz harmonjów wykonuje tania i fachowo B. Sommerfeld. Poznań 27. Grudnia nr 15. tel. 19-18 ng 6 057

Dla dziewcząt i chłopców
wszelka bielizna dziecięca w wielkim wyborze po cenach najniższych poleca J. Schubert, Fabryka Bielizny i Dom Płócień. Wrocławska 3. Pierwszorzędny dział miarowy. Pg 54.24-33.29

Krawcowa
wykonuje garderobe damska — najnowszych żurnali. Ceny przystępne. Focha 32 m. 7. zdg 89 023

Znana
wrocławska Adarelli przepowiada przyszłość, cyfr kart Podgórna 13 mieszkanie 10 front. zdg 89 125

Chiromantka
przyjezdna słynna przepowiada wszelkie sprawy. Półwiejska 28 dom ogrodowy m. 16 zdg 89 229

Futra
meskie kurtki skopiaki serdaki różne skórki tania Hankiewicz. Kramarska 1, przy Wielkiej. zdg 87 878

TEATRY

Poznań, wtorek, 21. 11.
TEATR POLSKI: Dziś — „On i jego sobowtór”.
Środa, 22. 11. o godz. 4: „Pan Goldhab”, szkolne.
Środa, 22. 11. o godz. 8: „Fanny” premjera, nowość.
Czwartek, 23. 11. „Fanny” nowość.
Piątek, 24. 11. „On i jego sobowtór”.
Sobota, 25. 11. o godz. 4: „Pan Goldhab”, szkolne.
Sobota, 25. 11. o godz. 8: „Fanny”, nowość.
Niedziela, 26. 11. o godz. 4: „On i jego sobowtór”.
Niedziela, 26. 11. o godz. 8: „Fanny”.
TEATR WIELKI (Opera): Dziś „Palestrant”.
Środa, 22. 11. „Bal maskowy” gość występ Ireny Cywińskiej i Józefa Wolińskiego.
TEATR WIEKI KONCERTY SYMFONICZNE: Czwartek, 23. 11. Koncert Symfoniczny dyr. Tadeusz Mazurkiewicz.
TEATR NOWY: Dziś — „Gotówka” po raz ostatni.
Środa, 22. „III piętro drzwi 17” po raz ostatni.
Czwartek, 23. 11. Teatr nieczynny z powodu próby generalnej ze sztuki „Dziewczeta w mundurkach”.
Piątek, 24. 11. „Dziewczeta w mundurkach” premjera z Jadzią Andrzejewską.
Bydgoszcz, środa, 22. 11.
TEATR MIEJSKI: Tamten.
Czwartek, 23. 11. „Tamten”

APOLLO METROPOLIS
NASZE
KINA
PROGRAMY
NAJTANSZE NAJLEPSZE

Poznań, wtorek, 21. 11.
APOLLO: „Ostatnia Carowa”.
COLOSSEUM: „Byłem Ci wierny”.
CORSO: „Księżna Masza” oraz „Księżniczka na urlopie”.
METROPOLIS: „Ostatnia Carowa”.
ORZEL: „Czterech uciekinierów” i „Teraz albo nigdy”.
ODEON: „Byłem Ci wierny”.
PROMIEN: „Wyspa zatopionych okrętów” i „Zbrukana Lilja”.
RENAISSANCE: „Na podniebnym szlaku”.
ROXY: „Quik”.
SFINKS: „Blaski i cienie miłości”.
SŁONCE: „Dzika dziewczyna”.
TECZA-Lazarz: „Flip i Flap w Legii”.
TECZA-Wilda: „Pałac na kółkach”.
WILSONA: „Serce na rozdrożu”.

Bydgoszcz, środa, 22. 11.
ADRIA: „Pocałunek przed lustrem”.
APOLLO: „Królowa szybkości”, „Madera, ogród wiecznie kwitnący” i „To o czym myślimy”.
BALTYK: „Pieśń żywiołów” i komedia „Riff narzeczcie sam”.
KRISTAL: „King-Kong” i najnowszy tygodnik Pata.
„MARYSIENKA”: „Wszystko dla dziewczyny” oraz „Flip i Flap w komedii”.
„REWJA”: „Pod fałszywą flagą”, na scenie rewja SŁONCE: „Niebieski motyl” z Marleną Dietrich i Janningsem.
„Psy jako sportowcy” oraz na scenie rewja „Pchaj się, pchaj”.

Pracowita poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 040.
Czeladnik obuwniczy dobrej rodziny szuka pracy za minimalnym wynagrodzeniem. Złozoszenia: A B Wronki — Zamość 27. — zdg 6 536.
Szukam posady inkasenta woźnego stróża woźnicy lub innej pracy za złożeniem kaucji 500—1000 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 88 477.
Piekarz młody szuka posady zaraz do dalszego kształcenia za małym wynagrodzeniem. Złozoszenia u pp. Andrzejewskich Gen Chlapowskiego 30 m 32. — zdg 88 777.
Urządnic gosp. kawaler. 16 lat praktyki wzorowych majątkach. znający dokładnie hodowlę inwentarza obory zarodkowej prowadzenie ksiąg gospodarskich i sołectwa posada dobre świadectwa i referencje poszukuje posady od 1.1.34 lub zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 88 911.
Zegarmistrz młodszy pomocnik w asne narzedzia. poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 891.
Urządnic emeryt VI kat służb w sile wieku mówiący biegle po niemiecku. wytrawny korespondent wszelkich stronem doświadczenem administracyjnym. kserz swosci kserzowosci. energiczny uczelwy bardzo dobrze polecony poszukuje posady. Laskawe oferty Kurjer Poznański zdg 87 865.
Urządnic gosp. rolnik zawodowy. kilkulatnia praktyka wzorowych warsztatach. kawaler. lat 31. poszukuje posady zaraz później. Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 88 468.
Uczciwa dziewczyna poszukuje posady do gotowania 4 lub 5 no obiedzie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 88 946.
Stenotypistka polsko-niemiecka przyjmie prace godzinowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 000.
Służaca z dobrem gotowaniem poszukuje zaraz posady ze spaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 943.
Wdowa młoda inteligentna kulturalna zajmie sie domem samotnej osoby ewentualnie dziećmi. Pisze na maszynie. Poważne referencje. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 88 992.
Posługaczka sumienna. uczelwa poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 991.
Gospodyn kuchmistrzynie zna sie na wylogarce i kaplonieniu oraz. Pokojowa z szyciem i prasowaniem prania przyjmie posade od 1.12.33 lub później — chetnie na jednem majątku. Złozoszenia przyjmujcie p. Lepiejska. Poznań Piekary 22/23 m. 51. — zdg 88 988.
Pomocnik gastronomiczny kauceja szuka posady również prowincja. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 011.
Dziewczyna uczelwa do wszystkiego z gotowaniem kuchniaca dzieci poszukuje posady od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 014.
Dziewczyna do gotowaniem własna pocelca poszukuje posady od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 015.
Asystent farmacji z egzaminem wojewódzkim. 6 lat praktyki. Język niemiecki. poszukuje posady. Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 89 024.
Panienka do dzieci 5-letnia praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 027.
Krawcowa samodzielna tania poszukuje posady w dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 033.
Początkujaca biurowa zna stenografie polsko-niemiecka. księgowosc i pisze także na maszynie poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 062.
Posługaczka szuka poslug. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 106.
Szukam poslugi. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 144.
Gosposia kucharka. młodsza znająca dobra kuchnie spiesznie szuka posady od 1 grudnia. Laskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 139.
Posługaczka poszukuje poslug. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 147.

Dziewczyna uczelwa. z dobrimi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 137.
Młodsza ekspedientka rezeńnika poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 129.
Bufetowa szuka zajecia w restauracji lub ukierm może zlozyc kauceja. — Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 89 045.
Dzielna ekspedientka z kauceja szuka zajecia. Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 89 046.
Ekspedientka z kauceja szuka zajecia. Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 89 047.
Krawcowa w dom 1,50 dziennie przeróbki. naprawa bielizny. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 018.
Poszukuje posady robotnika lub woźnego za złożeniem kauceja. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 020.
Krawcowa samodzielna poszukuje pracy po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 116.
Przyjmę prace biurowa wzlednie jaka kolwiek za utrzymanie i mieszkanie. Referencje posadam. — Odpowiedzi do Kurjera Pozn. pod zdg 89 141.
Młoda dziewczyna z prowincji szuka posady początkujacej do dziec lekich prac zna prasowanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 194.
Dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 180.
Poslugi lub prania zaraz skromne wynagrodzenie dobre świadectwa. — Oferty Kurjer Poznański zdg 89 179.
Dzielna krawcowa dtrulenia praktyka szuka jakkolwiek pracy zaraz. Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 89 173.
Dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 174.
Sierota nawskros uczelwa chetna szuka poslugi od 1.12. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 170.
Sumienna uczelwa z dobrimi świadectwami poszukuje posady do wszelkich prac domowych z samodzielnem gotowaniem od 1.12. lub 1.1 do 2-3 osób. Laskawe oferty Kurjer Poznański zdg 89 211.
Służaca uczelwa poszukuje posady do wszystkiego 1 grudnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 203.
Osoba uczelwa poszukuje bielizny do cerowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 199.
Krawcowa poszukuje szwa do skladu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 200.
Dziewczyna uczelwa. zaufana. samodzielnem. dobrem gotowaniem. prasowaniem sztywnej bielizny dobrimi świadectwami szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 89 158.
Służaca uczelwa do wszystkiego poszukuje posady od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 157.
Prośba osoba inteligentna poszukuje jakiegokolwiek zajecia. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 246.
Nauczycielka szkół. Polka konwersacja. francuska niemiecka. muzyka szuka posady prywatnej. Wynagrodzenie skromne. Marszałka Focha 33 mieszkanie 11. Zofia Bienialt. Osobiscie od 3-5. — zdg 89 245.
Inżynier - rolnik kawaler lat 24. oficer rezerwy. dobrze polecony poszukuje od zaraz posady urzednika gospodarczego. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 243.
Samodzielna szuka posady lub poslugi. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 241.
Służaca młodsza kuchniaca dzieci poszukuje posady do wszelkich prac domowych od 1 grudnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 164.
Urządnic gospodarczy lat 33 z bardzo dobrimi świadectwami nawskros sumienny. poszukuje posady zaraz lub później. Laskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 89 223.
Inteligentna osoba poszukuje posady do wszystkiego do starszego państwa lub do samotnej osoby. Miejscowosc obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 214.

Pokojowa uczelwa. pracowita z lepszych domów poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 89 204.
Inteligentna osoba poszukuje posady do dziec z szyciem. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 213.
Służaca samodzielna uczelwa. pracowita poszukuje posady od 1.12. Oferty Kurjer Poznański zdg 4 384.
Bieliżniarka szuka posady do szycia wszelkiej bielizny po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 233.
Panienka z 1 1/2 roczna praktyka biurowa. władajace jazykiem polskim i niemieckim szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 232.
Pielęgniarka przyjmie posade do niemowlecia. nowoczesne odzwanie. Miejscowosc obojetna. Oferty pod 130 Kurjer Poznański Gdynia. — zdg 6633.
Uczeń krawiecki zamiejscowy 2 lata nauki poszukuje posady celem ukończenia nauki u dzielnego krawca. Oferty Kurjer Poznański zdg 2230.
Krawcowa - kuśnierka poszukuje pracy w pracowni. — Oferty Kurjer Poznański zdg 4 385.
Poszukuje posady samodzielnem gotowania bez prania za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 961.
Szofer - stangret żonaty z kilkoletnia praktyka obejmie posade z portjerstem ewentualnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 953.
Gosposia wiek sredni zna gospodarstwo domowe gotowanie szycie poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 949.
Krawcowa rutynowana szuka szycia na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 948.
Poszukuje pracy za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 941.
Kucharka poszukuje posady do wszystkiego polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 940.
Sierota skromna uczelwa coskolwiek z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 935.
Gosposia inteligentna oszczedna gospodarna sympatyczna lat 24 godina zaufana. pracowita samodzielna. — praktyka. znajace wszelkierodne wzorowe gospodarstwo domowe. gotujace bardzo smacznie. wypieka także do samotnej osoby. — Chetnie wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 851.
Ogrodnik lat 36 20 lat praktyki szuka posady zaraz lub później. Laskawe zgłoszenia Kurkiewicz Szamotuły. Ratuszowa 2. — zdg 88 321.
Poslugę z praniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 287.
Gosposia gospodarna bardzo dobrze polecona uczelwa pracowita dobrem gotowaniem. praniem do wszelkiej pracy poszukuje posady do samotnego pana lub do bezdzietnego małżeństwa od 1.12. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 288.
7 000 zł kauceja. Lepsza pani szuka stanowiska we większych przedsiębiorstwach. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 334.
Poslugi poszukuje przed południem z gotowaniem ewentl bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 932.
Uczelwa wiejska służaca umie prac prasować. coskolwiek gotować poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 929.
Osoba inteligentna poszukuje posady do samodzielnego prowadzenia domu samotnej osoby lub kserzda. Laskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 87 975.
2 000 zł kauceja na stanowisko bufetowego wzgl inne zlozy kupiec. Oferty uprasza Kurjer Poznański zdg 88 155.
Inteligentna biegla ksiązkowa. zaufana. pilna. jazyk polski. niemiecki. maszynistka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 637.
Pomocnik handlowy branzwy kolonialnej i delikatesow z dobrimi świadectwami i kursem ksiązkowosci szuka posady. Laskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 88 741.

Pielęgniarka niemowlar i dzieci z wiadomościami wyzywienia niemowlat szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 596.
Książkowy-kasjer magazynier szuka posady kauceja 4 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 651.
Posługaczka czysta i uczelwa z dobrem świadectwem szuka poslugi. Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 88 746.
Kucharka - gospodyn samodzielna szuka posady w restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 747.
Drogerzysta (uczeń) 5 lat praktyki chlubne świadectwa. poszukuje posady. Wymagania skromne. Złozoszenia: Oredownik Łódź. Piotrkowska 92. — zdg 6 506.
Robotnik poszukuje stalej posady z kauceja 200 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 755.
Praczkę poszukujejce raną 2. — dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 800.
Krawcowa poszukuje szycia poza domem. szycie dobrze także bielizne. — Oferty Kurjer Poznański zdg 88 825.
Służaca poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 821.
Krawcowa bieliżniarka gorsciarka poszukuje posady Długa 3 mieszkanie 18. — zdg 88 802.
Służaca lat 36. z dluzoletnimi świadectwami szuka posady do wszystkiego do starszych panstw. — Oferty Kurjer Poznański zdg 88 803.
Gospodyn - kucharka samodzielna. praktyka w majątkach poszukuje posady od grudnia lub stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 807.
Poslugi poszukuje poleceniem. Laskawe oferty Kurjer Poznański zdg 88 809.
Gospodyn samodzielna zna dobra kuchnie poszukuje posady miescie lub na wsi. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 845.
Kucharka do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 839. Miejscowosc obojetna.
Emeryt (policyjny) z kauceja do 2 000 szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 341/2.
28. WOLNE MIEJSCA
Dzielny pomocnik fryzjerski mesko-damski potrzebny. Złozoszenia pisemne podaniem pensji. Niedzielski. Czarnków Wielka. — zdg 6617.
Od 1 stycznia 1934 potrzebny pod ogólna dyspozycje urzednik gospodarczy. kawaler. nie niżej 30 lat. wolny od wojkowosci na folwark 700 morg. Poszukuje sie czlowieka skromnego uczelwego. znajacego swój zawód wszelkierodne i posiadajacego znajomosci w prowadzeniu ksiązek gospodarczych i spraw zwiazanych z sołectwem. — Złozoszenia z podaniem referencji i odpisem świadectw. których sie nie zwraca. do Kurjera Poznańskiego pod nr. zdg 88 423.
Za pożyczke 300 zł wyucze fryzjerstwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 967.
Poszukuje do diakona dzielnej ekspedientki do piekarni gotowki do wiekszego miasta. ożenek niewykluczony. Marcellego Mottego 8 mieszkanie 23. Lazarz. — zdg 89 787.
Humor zagraniczny
— Czy stryj państwa umarł nieprzytomnie, czy też do ostatniej chwili zachował władzę umysłu?
— Nie wiemy, pan notariusz będzie laskaw otworzyć testament.
(Matin — Paryż). S. F.

Agenta branzwy kolonialnej poszukuje na Poznań. Telefon 17-06 od 9-10 rano. — zdg 89 006.
Freblanki z ukończonym kursem freblowskim poszukuje na wś do trojki swadectw. Oferty z odpisami swadectw. podaniem warunkow referencji maj. Lutomek o Sieraków. — zdg 89 029.
Kelnerki od zaraz. Dabrowskiego 33. — zdg 89 031.
Starsza służaca wzgl pan z gotowaniem małym praniem i prasowaniem na 3 pokoje do samotnego pana potrzebna. Złozoszenia z podaniem wymagań Kurjer Poznański zdg 89 034.
Posługaczka czysta za spanie. Adres Kurjer Poznański zdg 89 017.
Stenotypistka biegla z niemieckim potrzebna do przepisywania manuskryptu. Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 89 072.
Służaca potrzebna Półwiejska 19 parter lewo. — zdg 89 077.
Fryzjerka zaraz. Grunwaldzka 13. — zdg 87 064.
Fryzjerka wytrwała w pracy. Kochanowskiego 2. Bakerczak. — zdg 89 022.
Dziewczyna bez spania. Szyperka 3 mieszkanie 7. — zdg 89 142.
Prasowaczka potrzebna. Wodna 26 wejście Klasztorna. — zdg 89 131.
Kucharzowi (ce) oddam kuchnie na własny rachunek tylko kwalifikowanej osobie za mała kauceja. Restauracja „Eskat” Poznań Gwarna 11. — zdg 89 128.
Młynarz dzielny w swym zawodzie potrzebny zaraz. Młyn Leżyczka. poczta Puszczykowo powiat poznański. — zdg 89 198.
Potrzebna ksiązkowa. maszynistka za wypożyczeniem 800. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 205.
Obuwnik potrzebny. Gąbry Golebia. — zdg 89 198.
Zaprowadzone przedsiębiorstwo dla pan 150 zł. miesięcznie za pożyczke 1 500 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 255.
Gorzelnik z prawem odpedu kawaler — skromnych wymagań. potrzebny od 1.12.33. Majetność. Grójec — poczta Chobienice powiat Wolosztyn. — zdg 89 208.
Dziewczyna do wszystkiego potrzebna. Dabrowskiego 23 mieszkanie 7. — zdg 89 262.
Ekspedientka dysponentka rutynowana sila kupiecka branzwy włóknistej wymowna przystojna do przyjmowania klienteli oraz do nadzoru ekspedycji potrzebna zaraz na sala posade. Zyciorzy odpisy swadectw oraz fotografie prosze skierowac do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdg 89 287.
Ekspedientkę ekspedienta do prowadzenia skladu na wś. kauceja trzysta. — Oferty odpisy swadectw. wynagrodzenie. Nowak towary kolonialne Jarocin. — zdg 6 629.
Samodzielna dziewczyna z dobrem gotowaniem od 1-go praniem do wszystkiego. która zarazem sie trojelem dziećmi zajac musi. Złozoszenia od 6.30 — 8-mej Grzeszkowiak. Wroclawska 10/11. sklad. — zdg 4397.

Przedpłata na miesiąc grudzień 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez poczte poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siła wyższa, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie maja prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoświatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiały poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72, filia Stary Rynek 25-65. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.
Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczными 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do godz. 11. większe dłużej według możności. Drobnie ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówekowych); słowo nagłówekowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstaje wakatke matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.